RECHT

Juridisch kader voor opvoeders

2024-2025

Vanessa Verdeyen

Vanessa.verdeyen@ucll.be

ASSOCIATIE K.U.LEUVEN

Lesoverzicht

- I Zorgrecht: de zorgsector en de voorzieningen
- II Aansprakelijkheid van de opvoeder
- III Beroepsgeheim van de opvoeder
- IV Jeugdrecht/jeugdsanctierecht
- VI Zelfbeschikking of vertegenwoordiging:
  - Afstamming en ouderlijk gezag
  - Beschermingsstatuten
  - Dwang en gedwongen opname
  - Informed consent, euthanasie, abortus
- VII Sociaal recht – zelfstudie
  - Arbeidsrecht - ingesproken slides
  - Sociale zekerheid – ingesproken slides

Toledo

- Slides in klein en groot formaat
- Deel zelfstudie
  - Zelf te bekijken
- Extra actualiteitsinformatie en reportages bij de hoofdstukken die we in de les zien

Examenleerstof

- Slides + eigen notities in de les
- Zelfstudie
  - Slides + eigen notities bij beluisteren ingesproken slides
  - actua

- Extra actualiteitsinformatie en reportages bij de hoofdstukken die we in de les zien
  - = GEEN examenleerstof

Examen

- Gesloten boek examen
  - Open vragen
    - Begrippen
    - Theorie
    - Casus
  - Multiple choice

I. Zorgrecht

1. De zorgsector/welzijnssector

1. Zorgsector

- De zorgvoorziening (instelling) moet aan de regels voldoen van de *bevoegde overheid*

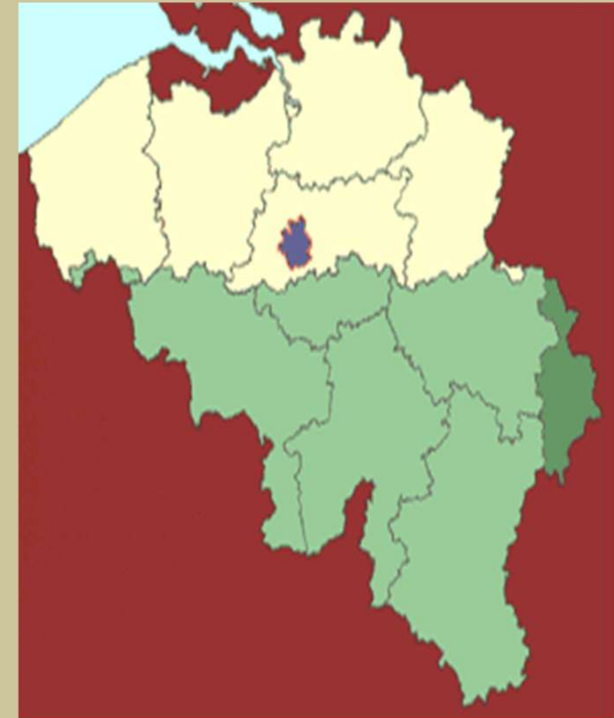
Federale staat

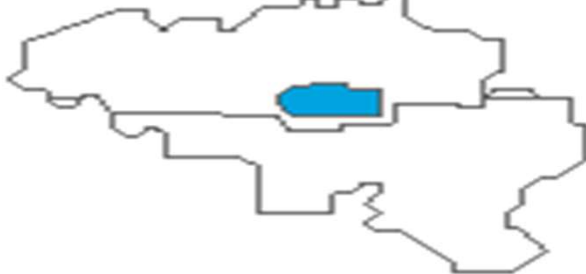
= voor heel België

Bevoegdheden

- Arbeidsrecht
- Sociale zekerheid
- Justitie
- Strafrecht
- Leger
- Huwelijk, afstamming
- …

Gewesten

- **Bevoegdheden - grondgebonden**
  - leefmilieu
  - natuurbehoud
  - huisvesting
  - waterbeleid
  - energiebeleid
  - landbouw
  - wegenbouw
  - economie
  - tewerkstelling …

DE GEMEENSCHAPPEN

DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

DE FRANSE GEMEENSCHAP

DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Gemeenschappen

- Bevoegdheden - persoonsgebonden
  - Cultuur
  - Onderwijs
  - **Zorgsector**

DE GEMEENSCHAPPEN

DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

DE FRANSE GEMEENSCHAP

DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Gemeenschappen

- Wat doen we met zorg/onderwijs/cultuur in Brussel?

Wie is bevoegd?

- Alles is verdeeld in de Grondwet

- Er mag nooit iets worden geregeld dat niet binnen bevoegdheid ligt
  - Vb nooit gewest onderwijs
  - Vb nooit federale staat jeugdzorg
  - Vb nooit Vlaamse gemeenschap onderwijs in Wallonië

- Toch discussie/vergissingen?
  = Grondwettelijk hof

MEER INFO

https://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid

1. Zorgsector

- Gemeenschappen zijn bevoegd voor welzijn/zorg
  - Vlaamse gemeenschap voor zorg in Vlaanderen
  - Franse gemeenschap voor zorg op het grondgebied van de de Franse gemeenschap
  - Duitstalige gemeenschap voor zorg op het grondgebied van de de Duitstalige gemeenschap
  - Vlaamse/Franse gemeenschap voor zorg in Brussel (afhankelijk van de taal)

1. Zorgsector

- Gemeenschappen zijn bevoegd voor welzijn/zorg
  - Vlaamse/Franse gemeenschap voor zorg in Brussel (afhankelijk van de taal)
  - GGC voor tweetalige zorginstellingen in Brussel

1. Zorgsector

- Wie is bevoegd voor een zorgvoorziening
  - in Leuven
  - in Luik
  - in Brussel
- Komen welzijnsvoorzieningen ooit in contact met de federale overheid?
- Komen welzijnsvoorzieningen ooit in contact met de gewesten?
- Komt een Leuvense jeugdvoorziening ooit in contact met de Franstalige gemeenschap?

1. Zorgsector

- Welzijn = gemeenschapsbevoegdheid
  - 1) wetten worden gemaakt in Parlement van de Gemeenschap

    = In Vlaanderen: Vlaams Parlement

    = Decreet

    - Vb Decreet Integrale Jeugdhulp
    - Vb Decreet algemeen welzijnswerk

1. Zorgsector

- Welzijn = gemeenschapsbevoegdheid
  - 2)uitvoering van de decreten binnen zorg
    - = minister van welzijn in Vlaamse regering
    - Moet verantwoording afleggen aan Vlaams Parlement
      - https://youtu.be/TmDEWO_v9Hw (zie video Toledo – kinderopvang Vlaams Parlement)

Motie Malfroot e.a. actualiteitsdebat (stuk 1160) - Stemming over het geheel
Stemming 14
Totaal:114
V:23
T:91
O:0
GM
gestart

1. Zorgsector

- Minister van Welzijn wordt bijgestaan door Beleidsdomein WVG (Welzijn Volksgezondheid & Gezin)
  - IVA Opgroeien (Kind & Gezin / jeugdhulp)
  - IVA Zorg en Gezondheid
  - IVA Personen met een handicap
  - IVA Zorginspectie

•Meer info (overzicht)

2. De welzijns- of zorgvoorzieningen

- Voorzieningen
  - 1) Publieke instellingen (= overheid)
    - Gemeenschapsinstelling in de bijzondere jeugdzorg
    - Jeugdgevangenis
    - OCMW
      - Kinderopvang
      - Ziekenhuis
      - Woon-zorgcentrum
    - Gemeente
      - Gemeentelijke kinderopvang
      - Buurtwerk georganiseerd door de stad

2. De welzijns- of zorgvoorzieningen

- Voorzieningen
  - 2) Private instellingen
    - VZW (vereniging ZONDER winstoogmerk)
      - Subsidies & regels
    - Commercieel – sinds '80
      - Crèches (25%)
      - Rusthuizen (40%)
      - Zorg aan huis
        - Poetshulp
        - Maaltijdbedeling
      - https://www.youtube.com/watch?v=wtNpYct_Ej8

2. De welzijns- of zorgvoorzieningen

“De rusthuizen waar je niet oud wil worden”

De hele maand sla eten, vuil sanitair, geen verpleger die verstaat wat je zegt. Vijftien rusthuizen in Vlaanderen staan onder -verscherpt toezicht van de Zorginspectie omdat er zo veel dingen fout lopen, vaak al jaren. Zes van de vijftien behoren tot dezelfde commerciële groep: Vulpia. ‘Eindelijk worden deze wantoestanden zwart op wit duidelijk gemaakt’, zeggen de vakbonden.

2. De welzijns- of zorgvoorzieningen

‘Het is schrijnend dat de bewoners daardo or meer betalen, maar dat er minder per soneel tegenover
staat.’ Gemiddeld ligt de maandprijs in ee n commercieel rusthuis
zo’n 400 euro hoger dan in de publieke e n vzw-rusthuizen. De
lagere personeelsinzet weegt
automatisch op de kwaliteit.

Gemiddeld kost een rusthuis momenteel 2.182 euro per maand, berekende Okra op basis van cijfers die het twee keer per jaar opvraagt bij de Vlaamse overheid. (De Standaard, 29 april 2024)

De prijzen in de publieke woonzorgcentra, zoals bijvoorbeeld OCMW-rusthuizen, liggen het laagst. Daar kost een kamer gemiddeld 2.039 euro. In de commerciële centra is dat 2.274 euro. Bij de honderd woonzorgcentra in handen van een vzw die in de praktijk tot een commerciële groep behoort, ligt de gemiddelde prijs met 2.437 euro per maand het hoogst.

2. De welzijns- of zorgvoorzieningen

- Juridisch kader
  - Vergunningsnormen
    - Kinderdagverblijf, woonzorgcentrum..
    - Basisregels
  - Erkenningsnormen
    - Meer regels
    - Infrastructuur, personeel, organisatie (vzw), werking voorziening
    - Subsidies
      - Geen vrije besteding (doelstelling realiseren)

- [Hitler onthaalmoeder]
- [Deel 2]

Lange reeks klachten leidde niet tot sluiting crèche (22/2/2022)

Een kindje dat gewond raakte in een Gents kinderdagverblijf, is overleden.

In inspectieverslagen die De Standaard opvroeg, is er al in 2015 sprake van een klacht wegens ‘ruw en hard gedrag naar de kinderen en ‘veel straffen en roepen’. In 2016: ‘De verantwoordelijke en haar vader weten niet hoe met kleine kinderen om te gaan. Een kind dat weent, wordt in een donkere kamer met de deur dicht gelegd zodat het de groep niet stoort, een kind laten ze soms tot een uur huilen. Twee jaar later, in juni 2018, stelde een moeder een onverklaarbare bloeduitstorting op het hoofd vast bij haar kind toen ze dat ging afhalen in ’t Sloeberhuisje. De begeleidster en de verantwoordelijke weten dat toen aan andere kinderen, die mogelijk met een papfles hadden geslagen. Bij een ander kindje stelde de dokter ‘striemvormige letsels’ vast toen de moeder van het kinderdagverblijf naar de spoedafdeling was gereden. Ook toen ontkende de verantwoordelijke dat de verwondingen iets te maken had met het kinderdagverblijf.

• Woonzorgcentrum Ofelia in Overijse moet sluiten

Te weinig personeel, medicatie die niet goed geregistreerd werd, problematische zorg: het kleine woonzorgcentrum Ofelia in Overijse moet sluiten omdat het al jarenlang in gebreke blijft. “Ze kregen kansen genoeg”, zegt Joris Moonen, woordvoerder van Zorginspectie. (De Standaard 19 juni 2024)

II Aansprakelijkheid van de opvoeder

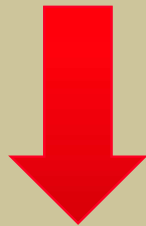
II Aansprakelijkheid

1. Begeleider geeft verkeerde voeding, waardoor de cliënt sterft
2. Je let niet goed op en een van de kinderen in de kinderopvang valt van een speeltuig
3. Een dronken personeelslid laat een cliënt vallen die door de val zijn voet breekt
4. Je geeft een kind mee met een duidelijk dronken ouder
5. Overlijden baby aan wiegendood in een kribbe
6. Je vergeet een kleuter op de bus na een uitstap
7. Je geeft medicatie als begeleider aan een jongere in de voorziening voor personen met een beperking
8. Je geeft verkeerde medicatie aan een bewoner van het woonzorgcentrum, waardoor deze sterft
9. Door een onvoorzichtheid beschadig je de gsm van een van de gasten van de leefgroep
10. Je gooit je tas koffie om over de dure laptop van de voorziening

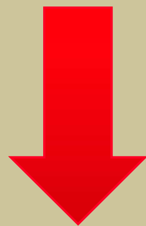
II Aansprakelijkheid

Burgerrechtelijk

Fout

Schade

Vergoeding schade

Strafrechtelijk

Fout

Misdrijf

Strafsancties

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Voorwaarden:
  - Fout
  - Schade (persoonlijk en zeker)
  - Oorzakelijk verband
- Schadelijder levert bewijs

- Geen aansprakelijkheid bij overmacht
  - Pukkelpop

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Overmacht?
  - Bewustzijnverlies achter stuur en daardoor een andere wagen aanrijden
  - Een klapband en daardoor een ongeval veroorzaken
  - Een klapband en daardoor een ongeval veroorzaken, terwijl je al maanden te laat bent voor het onderhoud van de wagen
  - Maneuver uitvoeren om een hert te ontwijken
  - Maneuver uitvoeren om een kat te ontwijken

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- **Fout**
  - = wet schenden
  - = 'Goede huisvader'
    - ➢ niet de perfecte, maar "normale mens"
      - Zorgvuldig, voorzichtig gedrag
      - Van een normaal en voorzichtige persoon geplaatst in dezelfde omstandigheden
    - ➢ Vb. Administratieve fout of toezichtsfout
    - ➢ Vb. Deontologische fout:
      - "Patiënte in kast in ziekenhuis"

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- het niet vastgespen van kinderen in een zitje bij het kort verlaten van de kamer
- een persoon met een zware mentale handicap kan aan lucifers en verbrandt zich
- veel te warm eten toedienen aan een cliënt die hierdoor ernstige brandwonden heeft
- Kleuter verwondt zich door spelen met speelgoed dat geschikt is voor peuters

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- **Gevolg**: schade vergoeden
  - Al de bewezen schade

- Wie is aansprakelijk?
  - Diegene die de schade veroorzaakt
  - Kinderen?
    - Ouders voor minderjarige kinderen
      - Altijd tot 16 jaar
      - Weerlegbaar 16-18 jaar

  - Verzekering – familiale/burgerlijke aansprakelijkeidsverzekering

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Personen met een mentale beperking?
  - Een van de cliënten in de voorziening voor personen met een zware mentale beperking sticht brandt en veroorzaakt zo heel wat schade

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

Wanneer aan een ander schade wordt veroorzaakt door een persoon die in een staat van ernstige geestesstoornis bevindt die hem voor de controle van zijn daden ongeschikt maakt, kan de rechter hem veroordelen tot de gehele vergoeding of tot een gedeelte van de vergoeding waartoe hij zou zijn gehouden, indien hij de controle van zijn daden had. De rechter doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden en met de toestand van de partijen'.

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Wie is aansprakelijk?
  - Wie schade berokkent
  - Ouders voor hun minderjarige kinderen
  - Personen met beperking – oordeel rechter
  - Werkgever voor hun werknemers (art. 18 AOW)
    - Tenzij terugkerende lichte fout, zware fout en opzet
    - "Kinderdagverblijf schuldig dood Maxime"

- Verzekering!!!!

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

Rb. Leuven 27 april 2011: val van baby in crèche

- Spelende peuter (15 maanden) klimt op laag aangepast kinderstoeltje, valt en verliest tandje
- Ouders vorderen schadevergoeding wegens geleden schade
- Rechter acht kinderverzorgsters noch crèche aansprakelijk
  - Inspanningsverbintenis om toe te zien op gezondheid en veiligheid
  - Toetsing: 14 kindjes met 3 toezichthoudende verzorgsters
  - Val was niet te voorkomen, niet permanent naast kindjes staan, vasthouden of tegenhouden

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Je bent met een groep kinderen op uitstap en één iemand vernielt een stuk van het domein/gebouw. Kan jij aansprakelijk gesteld worden voor die schade?

- Op jouw stageplaats let je niet goed op waardoor een van de jonge kinderen de straat oploopt en de straat op loopt. Een fietser komt hierdoor ten val die hierdoor medische kosten heft.

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Werkgever aansprakelijk voor personeel
- // Stageplaatsen voor hun stagiairs
  - Stageplaats aansprakelijk tenzij bij opzet, zware fout of terugkerende lichte fout
- // organisaties voor hun vrijwilligers
  - Organisatie aansprakelijk tenzij bij opzet, zware fo ut of terugkerende lichte fout

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

1. Begeleider geeft verkeerde voeding, waardoor de cliënt sterft
2. Je let niet goed op en een van de kinderen in de kinderopvang valt van een speeltuig
3. Een dronken personeelslid laat een cliënt vallen die door de val zijn voet breekt
4. Je geeft een kind mee met een duidelijk dronken ouder
5. Overlijden baby aan wiegendood in een kribbe
6. Je vergeet een kleuter op de bus na een uitstap
7. Je geeft medicatie als begeleider aan een jongere in de voorziening voor personen met een beperking
8. Je geeft verkeerde medicatie aan een bewoner van het woonzorgcentrum, waardoor deze sterft
9. Door een onvoorzichtheid beschadig je de gsm van een van de gasten
10. Je gooit je tas koffie om over de dure laptop van de voorziening

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

Een van de personeelsleden laat een persoon met licht mentale beperking kwaad naar school vertrekken. Hij loopt in een kwade bui zonder te kijken de spoorweg over en wordt aangereden door een trein. Ben je aansprakelijk?

1. Fout – Schade –Verband?
2. Soort fout?

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- Wie is er verantwoordelijk in het zwembad als je met een groep gaat zwemmen: redders of begeleiders?
- Verantwoordelijkheden tijdens spel: aan schommels hangen, naast rivier spelen,…

II Aansprakelijkheid
1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- *Na een medische routine-ingreep kan je plots niet meer lopen*
  - Burgerrechtelijke aansprakelijkheid?
  - Fonds medische ongevallen
    - https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/pano/2020/pano-s2020a14/

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Fout = misdrijf
  - Inbreuk Strafwet

“onthaalmoeder staat terecht voor armbreuk peuter”

““Verzorgster rusthuis aangehouden voor moord”
(DS 26 oktober 2010)

“vader krijgt 4 jaar cel voor doodschudden babypeuter”

- Niet noodzakelijk schade

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

Burgerrechtelijk

- Fout
- Schade
- Vergoeding schade

- Overdraagbaar
- Verzekerbaar
- Burgerlijke Rechtbank

Strafrechtelijk

- Misdrijf
- /
- Strafsancties

- Persoonlijk
- Niet verzekerbaar
- Strafrechtbank

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- **Inbreuk Strafwetboek**
  - 1. Diefstal

Vertrouwenspersoon rusthuis haalt rekeningen bejaarden leeg

HERENTALS - Een bediende van het Herentalse rusthuis Sint-Anna is door het OCMW ontslagen nadat aan het licht kwam dat ze jarenlang zakgeldrekeningen van bejaarden heeft gepluimd. In totaal maakte ze tussen de 80.000 en 100.000 euro buit.

Ex-directeur woonzorgcentrum Park Lanestal van bewoners voor gokverslaving

Jelle L. bleek aan een gokverslaving te lijden. Hij had 15.000 euro vergokt met de bankkaart van een bewoonster, wiens financiën hij regelde. Toen haar bank hem contacteerde over verdachte verrichtingen, ging hij bij een andere bewoner 26.000 euro lenen om de vrouw terug te betalen. De ex-directeur zou ook een enveloppe met cash geld van een bewoner en geld van de bar uit de kluis hebben gestolen.

De beklaagde werd door de onderzoeksrechter vrijgelaten onder voorwaarden en leefde die ook goed na. Gelet op zijn gunstig strafblad vorderde de procureur acht maanden cel en 800 euro boete, beide met uitstel. (De standaard 2022)

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- **Inbreuk Strafwetboek**
  - 1. Diefstal
  - 2. Inbreuken verkeersreglement
  - 3. Seksuele misdrijven
    - Verkrachting/aanranding
      - Zwitserse opvoeder bekent verkrachting van zeven meisjes (2019)
      - Stagiar lager onderwijs randt 17 jonge kinderen aan op school (2022)
    - Seksuele betrekkingen met -16 jarigen

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- **Inbreuk Strafwetboek**
  - 4. Medische handelingen door niet geschoolden
    - Regelmatig toedienen tijdens werk als niet medisch geschoold personeel
      - Kan uitzonderlijk op vraag familie met doktersattest
      - Nood breekt wet
      - 2023: **bekwame helper**
    - Ook misdrijf indien op vraag van directie
    - WN zelf strafrechtelijk aansprakelijk
    - Keuze OM om te vervolgen

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- **Inbreuk Strafwetboek**
  - 5. Bezit van cannabis?

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Inbreuk Strafwetboek – misdrijf
  - 6. Slagen en verwondingen/doding
    - Opzettelijk
      - Met opzet slagen en verwondingen toebrengen
      - Met opzet slagen en verwondingen toebregen met de dood tot gevolg
      - Opzettelijke doding
      - Moord

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Inbreuk Strafwetboek – misdrijf
  - 6. Slagen en verwondingen/doodslag
    - Opzettelijk
      - "Stiefmoeder bekent na 2,5 jaar dat zij kinderen met ontstopper bespoot"
      - "4 jaar cel voor man die zoontje dooreen schudde"
      - "Verzorgster rusthuis aangehouden voor moord nadat ze patiënte hielp sterven"

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- 6. Slagen en verwondingen/doodslag
  - **Onopzettelijk**
    - 'wie door onvoorzichtigheid of gebrek aan voorzorg de dood of letsels veroorzaakt'
    - Onopzettelijke slagen: tot zes maanden en/of geldboete tot 4000 euro
    - Onopzettelijke doodslag: drie maanden tot twee jaar en/of boete tot 8000 euro.

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Onopzettelijk
  - "Veroordeling personeel crèche voor vergiftiging"
  - "12 maanden cel met uitstel voor onthaalmoeder die baby liet vallen"
  - "Vader schuldig aan onopzettelijke doodslag"
  - "Ouders die baby alternatieve papjes" gaven, schuldig aan dood van hun kind"
  - "Vrouw sterft op toilet nadat verpleegster haar vergeet" (2018)

Moeder riskeert jaar cel nadat honden haa...
hln.be

NIEUWS ABONNEREN LOGIN

Een american stafford (niet het dier dat het meisje doodde). © kos

Moeder riskeert jaar cel nadat honden haar 8-jarig dochtertje doodbijten

Het Openbaar Ministerie vordert een voorwaardelijke gevangenisstraf van een jaar tegen een dertigjarige vrouw uit La Louvière. De feiten gebeurden vorig jaar nadat haar kind door vier honden werd verslonden toen het meisje alleen thuis was. Ze staat terecht voor onvrijwillige doodslag door gebrek aan voorzichtigheid.

Redactie 27-06-22, 14:01
Laatste update: 14:20
Bron: Belga

Overlijden baby Margot in de kinderopvang

- Het tien maanden oude dochtertje van Koen Desnouck en Elke Desmet uit Moorsele verkeerde al in kritieke toestand op het moment dat één van de kinderverzorgsters die bewuste dag in september 2020 een kijkje ging nemen in haar kamertje, om te zien of alles oké was. De baby was met haar hoofdje tussen de spijlen van het bedje terechtgekomen en hing onder de matras en lattenbodem. Margo overleed twee dagen nadien in het ziekenhuis.

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

Rb. Tongeren (9e kamer) 23 februari 2006

- Kleuter overlijdt bij het spelen van 'begrafenisje' op de kinderopvang (onopzettelijke doding)
- Vorderingen
  - Tegen de kinderbegeleidster: gebrekkig toezicht, niet correct invullen aanwezigheidslijst, afwezigheid van toezicht
  - Tegen de verantwoordelijke van de KO: gebrekkig systeem van de aanwezigheidslijsten, gebrekkige personeelsorganisatie
  - Vzw Kinderopvang

•Het proces Sanda Dia

https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/03/19/liveblog-proces-sanda-dia-19-maart-2023/

Geen enkele Reuzegommer krijgt celstraf voor dood Sanda Dia, wel werkstraffen tot 300 uur

- Het Antwerpse hof van beroep heeft een uitspraak gedaan. De achttien Reuzegommers werden vrijgesproken voor het toedienen van schadelijke stoffen en schuldig verzuim en schuldig bevonden aan onopzettelijke doding, onterende behandeling en inbreuken op de dierenwelzijnswet.
- Ze werden veroordeeld tot werkstraffen van 200 tot 300 uur en 400 euro boete en moeten ook schadevergoedingen betalen.
- https://www.youtube.com/watch?v=2HeuPpHsvss

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Inbreuk Strafwetboek – misdrijf
  - 7. Schuldig hulpverzuim (art. 422 bis strafwetboek)

- Ontstaan: dokter van *Zichen-Zussen-Bolder*

- "Mishandeling peuter in England"

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- 1. Toestand van groot gevaar
  - Reëel of onmiddellijk dreigend gevaar voor leven of integriteit
  - Vb. Verkeersongeval/misbruik van kinderen
- 2. Bewust hulpverzuim
  - Zelf of via derden helpen
  - Onverschilligheid wordt bestraft
- 3. Kennis van de gevaartoestand
- 4. Geen ernstig gevaar voor zichzelf of voor anderen

“In plaats van hem te helpen, filmden zijn vrienden zijn laatste momenten”: vader (39) van drie sterft na één fatale xtc-pil

LANAKEN “Mijn leven is ingestort op de dag dat ik mijn papa en beste vriend zo verloor”, stelt een van de drie zonen van Rene C. De 39-jarige man stierf op 1 januari 2022: na één xtc-pil volgde een urenlange doodsstrijd. Zijn ‘vrienden’ riskeren nu een zware straf, maar gaan vol voor de vrijspraak. “Dat ze nog geen sorry kunnen zeggen, kan er bij mij niet in”, zucht de moeder van Rene C. Relaas

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

MECHELEN - De eigenares en een verzorgster van de kindercrèche 'De zeven dwergen' in Mechelen zijn schuldig bevonden aan schuldig verzuim en onopzettelijke doding van baby Milan. De correctionele rechtbank van Mechelen veroordeelde hen tot acht maanden voorwaardelijk en het verbod om nog te werken met kinderen jonger dan drie jaar.

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- **'baby Milan'**
  - Eigenares en verzorgster kindercrèche schuldig aan dood baby

MECHELEN - De eigenares en een verzorgster van de kindercrèche 'De zeven dwergen' in Mechelen zijn schuldig bevonden aan schuldig verzuim en onopzettelijke doding van baby Milan. De correctionele rechtbank van Mechelen veroordeelde hen tot acht maanden voorwaardelijk en het verbod om nog te werken met kinderen jonger dan drie jaar.

Vrijgesproken in beroep

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

Een jongen groeit op in moeilijke thuissituatie… sterk vermoeden van overmatig gebruik van alcohol en drugs bij de andere gezinsleden. Moeten wij optreden? Kunnen we dit? Wat als het eens ontspoort en wij een vermoeden hadden maar niet hebben gereageerd? Jongen zelf is niet sterk genoeg er zelf tegen te reageren…

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Actualiteit
  - Dood van Jonathan Jacob in een politiecel
  - Misbruik in de Kerk
  - Zaak De Gelder
  - Zaak Geneviève L'hermitte

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

1. Begeleider geeft verkeerde voeding, waardoor de cliënt sterft
2. Je let niet goed op en een van de kinderen in de kinderopvang valt van een speeltuig
3. Een dronken personeelslid laat een cliënt vallen die door de val zijn voet breekt
4. Je geeft een kind mee met een duidelijk dronken ouder
5. Overlijden baby aan wiegendood in een kribbe
6. Je vergeet een kleuter op de bus na een uitstap
7. Je geeft medicatie als begeleider aan een jongere in de voorziening voor personen met een beperking
8. Je geeft verkeerde medicatie aan een bewoner van het woonzorgcentrum, waardoor deze sterft
9. Door een onvoorzichtheid beschadig je de gsm van een van de gasten
10. Je gooit je tas koffie om over de dure laptop van de voorziening

De ouders van Robin (25) kregen op 31 oktober 2023 telefoon van de zorginstelling met de dramatische boodschap dat hun zoon was overleden. De Branding is een instelling die instaat voor ondersteuning aan mensen met een beperking en zeer gerespecteerd in de regio. Zo'n 450 mensen kunnen er terecht voor dagondersteuning, begeleid wonen en individuele ondersteuning.

"Het is een verschrikkelijk dossier. Robin was een blije en luidruchtige jongen, maar zeer hulpbehoevend. Die dag mocht hij rond 9 uur in bad. Dat gebeurt met een lift waarmee hij in het water wordt gedompeld. Een moment waar Robin telkens naar uitkeek, maar die dag liep het verkeerd en is hij verdronken. Hoe dit is gebeurd, maakt voorwerp uit van het onderzoek. Hij moet alvast minuten lang alleen gelaten zijn door het personeel."

"Twee dagen na de feiten vond een autopsie plaats die een duidelijke doodsoorzaak opleverde: de verdrinkingsdood."

II Aansprakelijkheid
2. Strafrechtelijke aansprakelijkheid

- Sancties
  - Gevangenisstraf en/of geldboete
  - Bijzondere sancties
  - https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/pano/2017/pano-s2017a12/
- Wie?
  - Dader die toerekeningsvatbaar is
    - Internering?
    - zie Toledo:
    - https://www.tegek.be/internering/van-gevangenis-naar-zorg

    - "Tien jaar na de steekpartij in Fabeltjesland wordt Kim De Gelder dan toch geïnterneerd" (2018)

- Casussen Toledo

Van II Aansprakelijkheid naar III beroepsgeheim

- Een van de jongeren in de bijzondere jeugdzorg heeft XTC mee van school en je betrapt hem. Je belt de politie na het geval te bespreken in team

III Beroepsgeheim van de opvoeder

ASSOCIATIE K.U.LEUVEN

III Beroepsgeheim

Artikel 458 Strafwetboek

Geneesheren, heelkundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte (of voor een parlementaire onderzoekscommissie) getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen

III Beroepsgeheim
Wie?

- 458 Strafwetboek - Op welke personen van toepassing?
  - **Artsen**, heelkundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen …
  - andere personen die geheimen toevertrouwd krijgen uit hoofde van hun ***beroep***
    - Noodzakelijke vertrouwensrelatie
  - andere personen die geheimen toevertrouwd krijgen uit hoofde van hun ***staat***
    - = Vrijwilligers en stagiairs met noodzakelijke vertouwensrelatie

III Beroepsgeheim
Wie?

- Bijzondere wetgeving
  - Decreet Integrale Jeugdhulp
  - OCMW-decreet

III Beroepsgeheim
Wat?

Virginie, 17 jaar, is ongepland zwanger. Ze ging bij de vertrouwensleerkracht op school ten rade om te bekijken wat ze nu kan doen. Tot haar verbazing besprak de vertrouwensleerkracht haar probleem met de directie, die op haar beurt contact opnam met haar ouders. Was haar gesprek met de vertrouwensleerkracht dan niet 'vertrouwelijk'?

III Beroepsgeheim
Wie?

- Heeft … beroepsgeheim?
  - Leerkrachten ?
  - Politie-agent?
  - Schoonmaakster?
  - Kapper in rusthuis?
  - Advocaat?
  - Opvoeder in de jeugdzorg
  - Opvoeder in de gehandicaptenzorg
  - Opvoeder in de ouderenzorg
  - Begeleider in de kinderopvang
  - Secretaresse van een arts?
  - Opvoeder binnen gerechtelijke jeugdhulp?

III Beroepsgeheim
Wie?

- Mogen mensen die geen beroepsgeheim hebben alles doorvertellen?
  - Wie werkt heeft DISCRETIEPLICHT
  - = arbeidsrecht
  - = in belang van de werkgever
  - = ook voor mensen met beroepsgeheim die werken als werknemer/ambtenaar

III Beroepsgeheim
Wat?

- Geheim
  - alles wat uitdrukkelijk of stilzwijgend aan de hulpverlener werd toevertrouwd door de cliënt
  - In uitoefening van beroep of staat
    - ➢Vanaf eerste contact
  - Ook wat wordt vastgesteld
  - Ook feit cliënt te zijn
    - ➢Brief/auto OCMW?

III Beroepsgeheim
Wat?

Een man, reeds jaren in een rusthuis, wiens vrouw enkele maanden geleden overleden is, start een nieuwe relatie met een andere vrouw uit het rusthuis. Ze verzwijgen dit omdat de vrouw nog niet lang gestorven is. De verzorgende die 's nachts van wacht is, doet haar nachtronde en vindt Julia niet op haar kamer. Wanneer ze bij Frans gaat kijken, ziet ze hen beiden naakt in bed liggen. Julia vraagt haar hierover niets te vertellen.

Je bent opvoeder in de jeugdzorg en je buurvrouw spreekt je aan omtrent de problematische opvoedingssituatie van haar dochter.

III Beroepsgeheim
Wat?

- Verbod = met opzet bekendmaken van geheimen aan derden
  - Opzet
    - Wetens en willens geheimen bekendmaken
    - *niet*: bekendmaking door onoplettendheid
    - Wijze van bekendmaking is niet relevant
      - *mondeling, laten meekijken op scherm, doorgeven van document, telefonisch, e-mail…*
      - Ook bevestiging van vermoed feit
  - Bijzondere 'derden'?

III Beroepsgeheim

- Verbod = met opzet bekendmaken van geheimen aan derden
  - **Ouders**
    - Principe: privacy van de cliënt
    - Maar ouderlijk gezag
    - Info doorgeven
      - Doelgebonden
      - Evolutief met de leeftijd
      - Zo veel mogelijk rekening houden met uitdrukkelijke wil minderjarige

III Beroepsgeheim

Meisje (17) krast zichzelf. Volgens het meisje komt dit door het niet goed voelen in haar gezin. Wij (OCMW) melden dit NIET aan ouders (uit vrees dat het thuis nog erger zal worden als ze dit weten). Maar kunnen wij dit maken? Hebben wij meldingsplicht aan de ouders? Wat als het verder gaat en bv. het meisje wegloopt van thuis of bv. zelfmoordpoging onderneemt…

Jongen van 16 jaar die vertelt dat hij homo is

III Beroepsgeheim

Lies, 15 jaar, werd zwanger ten gevolge van een verkrachting. Ze wil deze ongewenste zwangerschap afbreken en stapt naar haar huisarts om haar mogelijkheden te bespreken. Ze wil niet dat haar ouders te weten komen dat ze verkracht werd en nu zwanger is, en vraagt de huisarts om hen niet in te lichten. Maar kan Lies wel alleen beslissen over een eventuele abortus? En mag de dokter haar ouders in het ongewisse laten?

III Beroepsgeheim

- Verbod = met opzet bekendmaken van geheimen aan derden: familie

"In verband met zorg voor bejaarden moeten wij zaken regelen met hun kinderen. Soms bestaat er echter al een dossier, omdat de bejaarden in het verleden reeds contact hebben gehad met de sociale dienst zonder medeweten van kinderen hierbij te betrekken."

- Principe: privacy van de cliënt
- Beperking
  - akkoord cliënt
  - Bewindvoerder
  - Natuurlijke beschermer

III Beroepsgeheim

Germaine heeft kanker en nog maar enkele maanden te leven, vertelt ze aan de thuisverpleegkundige. Ze vraagt om dit niet verder te vertellen. Dezelfde week nog belt Germaines dochter de thuisverpleegkundige op, ze maakt zich erg ongerust over haar moeder, die erg somber is de laatste tijd.

Je werkt in de thuiszorg en een van de cliënten leeft zo goed als op een vuilnisbelt. De buren klagen over ongedierte en jij vindt het mensonwaardig

III Beroepsgeheim

- Verbod = met opzet bekendmaken van geheimen aan derden
  - **Andere zorgverleners – GEDEELD BG?**
  - 1. andere persoon met beroepsgeheim
  - 2. binnen dezelfde hulpverleningscontext
  - 3. noodzakelijke gegevens (‘need to know’)
  - 4. in het belang van de cliënt / zorg
  - 5. geïnformeerde client, die zich kan verzetten

III Beroepsgeheim

- Gedeeld beroepsgeheim

Als je het in een bepaalde situatie wenselijk acht om de huisarts te contacteren, wordt hiervoor de toestemming gevraagd aan de cliënt. Wat als de cliënt dit weigert? Moet je eigenlijk toestemming vragen?

Hoe behandel je overlegmomenten tussen verschillende diensten waarin dezelfde cliënt in behandeling is?

III Beroepsgeheim

- Gedeeld beroepsgeheim

De leerkracht van Louise - 14 jaar - maakt zich zorgen om Louises gedrag in de klas. Ze heeft het CLB hierover gecontacteerd. CLB-medewerker Jamal wil graag meer zicht op de problemen van Louise en wil hierover een gesprek met de verantwoordelijke van het dagcentrum waar Louise begeleid wordt. Kan dit? En wat mag Jamal doorgeven aan de leerkracht?

III Beroepsgeheim

- Verbod = met opzet bekendmaken van geheimen aan derden
  - **Directe collega's – GEZAMENLIJK BG?**
  - 1. personen met beroepsgeheim
  - 2. binnen eenzelfde hulpverleningsteam
    - gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de hulpverlening
    - binnen eenzelfde voorziening
  - 3. alle nuttige gegevens
  - 4. in belang cliënt/zorg
  - 5. Geïnformeerde cliënt

III Beroepsgeheim

- gedeeld en gezamenlijk beroepsgeheim
  - delen van informatie
    - = mogelijk
    - ≠ verplicht→ afweging van belangen en loyaliteit

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- **Zwijgrecht/Spreekrecht**
  - ➢1. Gedeeld & gezamenlijk BG
  - ➢2 Getuigenis in rechte (458 Sw)
  - ➢3 Eigen verdediging
  - ➢4 Toestemming cliënt

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

Een van de jongeren van de jeugdvoorziening vertelt je in een vertrouwelijk gesprek dat hij en zijn 2 vrienden een meisje hebben aangerand en dat hij hier erg mee zit. Hij wil zich zeker niet gaan aangeven bij de politie.

III Beroepsgeheim Spreekplicht?

- **Spreekplicht?**
  - Wettelijke verplichting aangeven van misdrijven

Artikel 30 Wetboek van Strafvordering

Ieder die getuige is geweest van een aanslag, hetzij tegen de openbare veiligheid, hetzij op iemands leven of eigendom, is eveneens verplicht daarvan bericht te geven aan de procureur des Konings (…).

- Geen straffen in dit artikel
- = Morele aangifteplicht (goede Belg)

- → Besluit: voorrang geven aan het beroepsgeheim, tenzij **“noodsituaties”**

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

Een van de jongeren van de jeugdvoorziening vertelt je over de martelpraktijken van zijn vader ten opzichte van de moeder. Hij zegt je dit in vertrouwen en vraagt je niets verder te vertellen omdat zijn moeder enkel nog meer het slachtoffer zal worden. Hij zegt erbij dat hij weet dat jij als opvoeder gebonden bent door het beroepsgeheim. Wat doe je?

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- **Spreekplicht/hulpverleningsplicht: noodtoestand?**
  - Nood breekt wet
  - Als noodtoestand niet anders op te lossen is – spreekplicht
  - Bij wie nodig is de noodtoestand te doen ophouden
  - Moeilijk te bepalen wanneer iemand in 'onmiddellijk groot gevaar' verkeert
  - Schuldig verzuim bij niet handelen

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- **Spreekplicht/hulpverleningsplicht: noodtoestand?**
  - Wat met de zelfmoordlijn?

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

  - https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/09/03/brugse-priester-voor-schuldig-verzuim-bij-zelfdoding/

- Toledo - 'diaken des doods’
  - https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/01/25/psycholoog--voormalige-diaken-verdedigt-zich---net-als-de-druk-g/
- Savanna:

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- **Zwijgrecht/Spreekrecht**
  - 1. Gedeeld & gezamenlijk BG
  - 2 Getuigenis in rechte (458 Sw)
  - 3 Eigen verdediging
  - 4 Toestemming cliënt
  - 5 *Artikel 458 bis: kwetsbare personen*

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- **5. Aangifterecht mishandeling van kwetsbaren (art. 458 bis)**
  - Minderjarigen of een kwetsbaar persoon door leeftijd, zwangerschap, ziekte of handicap, slachtoffers van partnergeweld
  - Dreigend gevaar door mishandeling, misbruik, verwaarlozing
  - Onmogelijkheid adequate hulp te verlenen
    - zelf of met hulp van anderen
  - Aangifterecht, geen aangifteplicht
  - Procureur des Konings

III Beroepsgeheim
Zwijgrecht/spreekrecht

Minderjarigen, kwetsbaren, partnergeweld**?**	Nee, beroepsgeheim (dit artikel niet te hanteren)
Misbruik, mishandeling, verwaarlozing	Nee, beroepsgeheim (dit artikel niet te hanteren)
Ernstig gevaar of aanwijzing?	Nee, beroepsgeheim
Kan je niet zelf integriteit beschermen?	Nee, beroepsgeheim
SPREEKRECHT	

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

"*Verwaarlozing is een passieve vorm van kindermishandeling, omdat ouders de basisbehoeften van kinderen niet voorzien. Bij lichamelijke verwaarlozing komen ouders langdurig onvoldoende tegemoet aan de lichamelijke basisbehoeften van het kind. Het gaat dan bijvoorbeeld om structureel te weinig, slechte of onregelmatige voeding geven, onvoldoende bescherming bieden tegen kou, en het onvoldoende bieden van veilige ontwikkelingsmogelijkheden en medische zorg. Het kind krijgt niet de zorg en verzorging waar het gezien zijn leeftijd behoefte aan heeft en recht op heeft.*"

III Beroepsgeheim
Zwijgrecht/spreekrecht

Een van je cliënten vertelt je dat haar partner haar kinderen misbruikt en vraagt je dit geheim te houden

Een van de bewoners van het OCMW rusthuis vertelt je in een vertrouwelijk gesprek dat hij zijn zoon mishandeld heeft

Een van de bewoners van het OCMW rusthuis vertelt je in een vertrouwelijk gesprek dat hij mishandeld wordt door een bepaald familielid
(maar ik wil niet dat je dit doorvertelt)

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- Spreekrecht bij de procureur
- Alternatief voor minderjarigen:
  - Vertrouwenscentrum kindermishandeling
  - OCJ = ondersteuningscentrum jeugdzorg

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

Wat doe je met cliënten waarvan je merkt dat ze radicaliseren?

III Beroepsgeheim Zwijgrecht/spreekrecht

- ‘Huisarts moet werkgever inlichten over mogelijk gevaar’

De copiloot van de verongelukte Airbus van Germanwings hield maandenlang zijn ziekte verborgen voor zijn werkgever. ‘Hij kon dat omdat huisartsen onvoldoende communiceren met de bedrijfsarts’, zegt professor Arbeidsgeneeskunde Lode Godderis. Hij pleit voor een beter contact tussen beiden.

III Beroepsgeheim
Schenden beroepsgeheim

- Strafrechtelijke aansprakelijkheid
- Vertrouwensrelatie
- Ontslag (dringende reden)/stopzetten stage

IV Jeugdrecht

ASSOCIATIE K.U.LEUVEN

IV Jeugdrecht

- Jeugdrechtbank
  - Jeugddelict (MOF jongeren/ jeugdsanctierecht)
  - VOS-situatie

  - Jeugdrechter: MOF en VOS

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Jeugddelict
  - = strafbaar feit gepleegd door 12-18 jarige
  - < 12 jaar onweerlegbaar vermoeden van onverantwoordelijkheid
  - Jeugdrechter
    - Uitzondering = uithandengeving
    - Uitzondering = gas boete
  - Gratis jeugdadvocaat ter beschikking

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Jeugddelict - procedure
  - Politie – PV
  - Openbaar ministerie bij jeugdrechtbank
    - Procureur = hoofd van OM
    - Verdedigen belangen van maatschappij
    - Wat kan OM doen?
      - Zaak onderzoeken
        - Feiten
        - Persoon en leefomgeving
      - Bij ernstige feiten: 'onderzoeksrechter'

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Jeugddelict - procedure
  - Openbaar ministerie bij jeugdrechtbank
    - Wat kan OM doen?
      - Zaak onderzoeken
      - Zelf maatregelen nemen
        - Seponeren (vaak met waarschuwingsbrief naar minderjarige en ouders)
        - Voorstel tot bemiddeling
        - Positief project
        - Strafvordering afhankelijk maken van voorwaarden
      - Jeugdrechter vorderen

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Jeugdrechter
  - Jongere wordt gehoord
  - Opdracht aan Sociale dienst om sociaal onderzoek te doen
  - HERGO - https://vimeo.com/89397397
  - Sanctie opleggen
    - Berisping
    - Positief project
    - Voorwaarden, vb gemeenschapsdienst
    - Ambulante sanctie (max. 2 jaar)
    - Gesloten instelling

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Jeugdrechter
  - Beslist op basis van
    - De feiten
    - Persoonlijkheid dader
    - Herhaling
    - Veiligheid van maatschappij
    - Leefomgeving van de dader
    - Veiligheid van de dader
    - MOET kiezen voor de minst ingrijpende sanctie
    - Hulp van sociale dienst

- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-3 (1m en 6m30)

- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-2 (19m)

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Minderjarigen?
  - Jeugdgevangenis vanaf 16 jaar
    - Max. 7 jaar (einde op 23 jaar)
  - vanaf 12 bij zware misdrijven (vanaf 2022)
    - Moord, doodslag, terrorisme en verkrachting (nav groepsverkrachting 14 jarig meisje)
    - 12-14 jaar: max. 2 jaar
    - 14-16 jaar: max. 5 jaar

- De grubbe

https://www.youtube.com/watch?v=93yGac2uI4w&t=1s

- Mag een minderjarige geboeid worden?
  - Zie artikel Toledo

IV Jeugdrecht
1. Jeugdsanctierecht

- Gasboete
  - Gemeenten kunnen gedrag strafbaar stellen dat geen misdrijf is maar wel 'storend'
  - Leeftijd
    - Afhankelijk van politiereglement
    - Min 14 jaar
    - Max 175 euro met voorrang gemeenschapsdienst

IV Jeugdrecht

- Jeugdrechtbank
  - Jeugddelict (MOF jongeren)
  - VOS-situatie = jeugdhulpverlening

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

1) Vrijwillige hulpverlening

- Rechtstreeks toegankelijke hulp
  - (https://www.youtube.com/watch?v=SCJIV-UuzXE)
- Niet-rechtstreeks toegankelijke hulp
  - = via de toegangspoort
- https://www.youtube.com/watch?v=ktowmbKNeok
- In verontrustende situaties / maatschappelijke noodzaak
  - OCJ komt tussen
  - VK komt tussen
  - Hoe? Vrijwillig – naar PK

- Een CLB begeleidt het gezin van Jonas (15 jaar) en Anna (11 jaar). Mama heeft een psychiatrische problematiek. Papa doet zijn best, maar heeft niet veel grip op het gezin. Het gezin is gekend in de hulpverlening. Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling kwam al verschillende keren tussen, er is thuisbegeleiding. Er werd vastgesteld dat de mama Jonas en Anna psychisch en fysiek mishandelde. Papa probeert invloed uit te oefenen op mama, maar geeft signalen het niet meer aan te kunnen.

- Het Ondersteuningscentrum Jeugdhulp (OCJ) kwam recent tussen en stelde een maatregel voor. Het gezin was oorspronkelijk akkoord, maar toen ze hoorden dat aan deze maatregel financiële kosten verbonden waren, krabbelden ze terug. Het OCJ heeft de zaak doorgestuurd naar de Jeugdrechtbank. Momenteel voert de consulente van de sociale dienst gerechtelijke jeugdhulp een sociaal onderzoek.

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

Kyano, 17 jaar, kan de vele ruzies thuis niet meer aan. Het liefst wil hij, met begeleiding, op zichzelf gaan wonen maar zijn ouders zijn hiermee niet akkoord. Kyano gaat langs bij het JAC om zijn opties te bespreken.

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

2) Niet-vrijwillige hulpverlening/gerechtelijke jeugdhulpverlening

- OM krijgt melding via politie/OCJ of VK
- OM kan jeugdrechter vorderen

- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-4 (8 m)
- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-3 (20m42)

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

Meisje van 16 jaar is weggelopen nadat haar stiefvader haar *opnieuw* seksueel heeft misbruikt. Het is vrijdag, 16u, het meisje wordt gevonden onder een brug. Ze kan niet naar huis want haar stiefvader is daar aanwezig en haar moeder ontkent het misbruik. Haar vader is niet meer in beeld.

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

Het CLB volgt een jongen van 8 jaar op omwille van schoolverzuim. De situatie escaleert en de jongen komt niet meer opdagen op school. De CLB-medewerker gaat thuis langs en stelt daar een schrijnende situatie vast.

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

Het OM heeft in een dossier van een jeugddelict (dealen) vastgesteld dat een jongere het thuis hard te verduren krijgt.

IV Jeugdrecht
2. Jeugdhulpverlening

2) Niet-vrijwillige hulpverlening

- Maatregel
  - Pedagogische richtlijn
  - Ondertoezichtstelling
  - Opvoedend project
  - Begeleiding
  - Dagopvang
  - Diagnostiek
  - Behandeling
  - Verblijf: voorziening of pleegzorg
  - Gesloten instelling

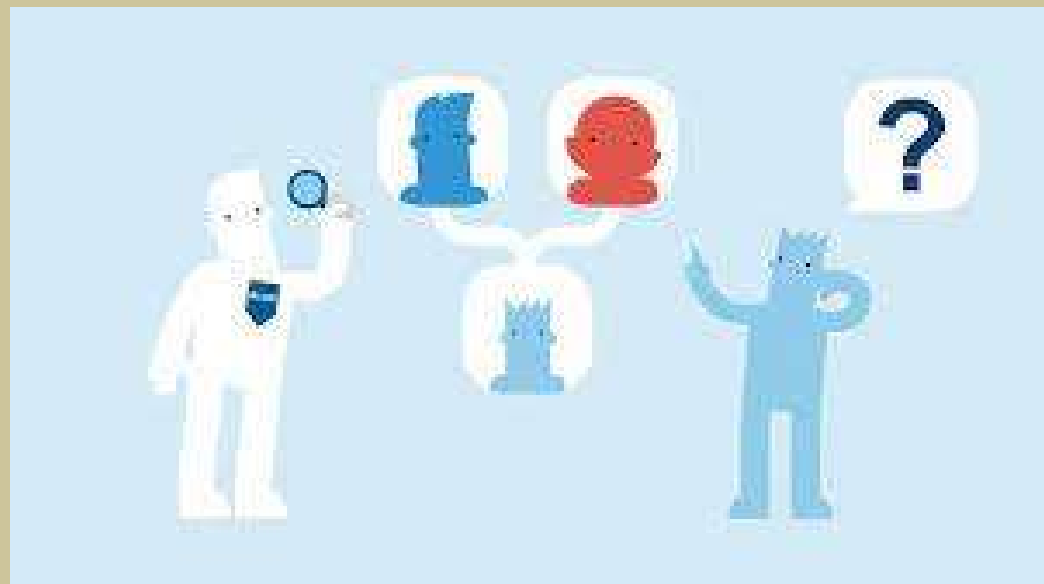
- Gesloten instelling (zowel jeugddelict als VOS)
- https://www.youtube.com/watch?v=nzFaNx1Y-fY
- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-2 (1m / 6m

- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-7 (33m)

- Jeugdhulp in crisis

- https://www.vrt.be/vrtmax/a-z/pano/2023/pano-s2023a14/

V Afstamming en ouderlijk gezag

ASSOCIATIE K.U.LEUVEN

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Kennisgeving na bevalling**
  - Door ziekenhuis/vroedvrouw
  - bij de burgerlijke stand van de geboorteplaats
  - Geen anonieme bevallingen
  - https://www.valerievanpeel.be/nieuws/discreet-bevallen-een-oplossing-voor-moeder-en-kind
- **Aangifte** :
  - door ouder(s)
  - bij de burgerlijke stand van de geboorteplaats
  - Binnen 15 dagen

V Afstamming en ouderlijk gezag

Mag een vrouw een zwangerschap verzwijgen?

V Afstamming en ouderlijk gezag

- Moeder/vader/meemoeder
- Huwelijksbeletsels
- Wie is de moeder?
  - De moeder is altijd zeker
  - Vrouw die van het kind bevalt
    - Draagmoeder?
    - https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/draagmoeders/1/draagmoeders-s1a1/ (30m)

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Wie is de vader/meemoeder?**

1. Vaderschapsregel/meemoederschapsregel
   - = het kind dat geboren is tijdens het huwelijk
   - alleen toepasselijk voor gehuwden en niet voor wettelijk samenwonenden
   - staat los van de biologische afstamming

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Wie is de vader/meemoeder?**

2. Erkenning
   - Door vader of meemoeder
   - = verklaring voor de burgerlijke stand
   - hoeft niet de biologische vader te zijn
   - kan prenataal
   - indien man gehuwd is, moet deze erkenning ter kennis worden gebracht van de echtgenote

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Wie is de vader/meemoeder?**

2. Erkenning
   - toestemming nodig van moeder (en van het kind > 12 jaar)
   - indien geen toestemming kan via familierechtbank (DNA-test)
   - geen termijn op de erkenning

142

Foto ter illustratie

Thomas uit Sint-Niklaas kon dochter nog niet inschrijven omdat de mama in coma lag: "Wij moeten van de moeder horen dat zij hem als vader erkent"

Thomas en zijn vriendin Katrien hebben al een kindje, maar tijdens de tweede zwangerschap loopt het na 35 weken mis: Katrien krijgt een zware dubbele longontsteking en wordt opgenomen in het ziekenhuis. Ze krijgt een spoedkeizersnede en is er zo slecht aan toe dat ze in een kunstmatig coma wordt gehouden.

Het is heftig. Mijn kindje is geboren, maar tegelijk vraag ik me af of het wel goed komt met mijn vriendin

"Dat is erg heftig", zegt Thomas. "Enerzijds ben je blij omdat je dochtertje geboren is, anderzijds is er dat verdriet omdat mijn vriendin de geboorte en de eerste weken van de baby niet kan beleven. En ook de bezorgdheid: komt het wel goed met

In snelheid gepakt

Thomas doet wat hij moet doen en gaat - zoals elke kersverse vader - zijn baby inschrijven in het gemeentehuis. Maar dat kan niet, want het kindje moet eerst erkend worden.

"Mijn vriendin en ik zijn niet getrouwd, we zijn wel wettelijk samenwonend. Als je getrouwd bent, gebeurt de erkenning van een baby automatisch. Maar als je wettelijk samenwoont, moet je samen naar het gemeentehuis om te laten vaststellen wie de papa is.

Voor ons eerste kind hebben we dat vóór de geboorte gedaan. We waren ook van plan om dat voor de tweede baby te doen, maar we werden in snelheid gepakt. We hadden natuurlijk

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Wie is de vader/meemoeder?**
  - 3. Vaststelling via rechtbank
  - gaat uit van een andere persoon dan degene die zijn afstamming wenst vastgesteld te zien
  - moet een biologische overeenstemming zijn (instemming IVF)
  - ~~30 jaar na de geboorte~~
    - ~~Voor kind begint dit te lopen vanaf 18 jaar~~

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Betwisten van de afstamming**
  - = voor familierechtbank afstamming betwisten
  - Vader is niet de biologische vader/meemoeder heeft nooit ingestemd met IVF
  - Als dat lukt, heeft het kind juridisch gezien geen vader/meemoeder meer
  - Gebonden aan termijnen

- Opm. onderhoudsvordering (niet te kennen)

Marieke is 12 jaar. Bij haar geboorte waren Christine en Jeff, haar juridische ouders, nog getrouwd, hoewel haar mama reeds een hele tijd samenwoonde met haar nieuwe vriend, Pol, die ook de biologische vader van Marieke is. Met Jeff, de ex-man van haar moeder, heeft Marieke nooit contact gehad. Toch is hij de juridische vader van Marieke. Marieke zou graag hebben dat dit niet langer zo is, maar noch haar moeder, Jeff of Pol ondernemen iets. Kan Marieke zelf iets doen?

Victor is 14 jaar. Toen zijn moeder zwanger van hem was, startte ze een nieuwe relatie met Kees. Kees is niet de biologische vader van Victor, die is onbekend. Toen Victor werd geboren hadden zijn moeder en Kees nog steeds een relatie. Kees erkende Victor daarom als zijn zoon. Tot op vandaag wordt Victor door Kees opgevoed. Toch wil Victor het vaderschap van Kees betwisten, want biologisch gezien is Kees niet de vader van Victor. Kan Victor dit doen?

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Gevolgen van de afstamming**
  - Erfrecht
  - Naam
    - Grenzen?
    - Voornaam/
    - familienaam
  - Ouderlijk gezag

HLN IN DE BUURT ABONNEREN LOGIN

STADEN Heuglijk nieuws voor Gwenny Blanckaert en Marino Vaneeno uit Staden. Met hun kersverse spruit Laex verwelkomen ze een zusje voor Alex (14), Axel (13), Xela (12), Lexa (11), Xael (10), Xeal (9), Exla (6), Leax (5), Xale (3), Elax (2) en Alxe (1). Creatief zijn met een beperkt aantal letters, heet dat dan.

148

Gwenny en Marino verwelkomen dertiende kindje Laxe, allemaal hebben ze naam met letters 'A', 'L', 'E' en 'X'

Het al bijzonder kroostrijke gezin van Gwenny Blanckaert (33) en Marino Vaneenoo (40) uit Staden met de nog meer bijzondere namen is opnieuw uitgebreid. Op 16 maart verwelkomde het koppel hun dertiende (!) kindje. Dat schrijft de Krant van West-Vlaanderen. Opmerkelijk, want het koppel liet na de geboorte van hun twaalfde spruit al weten dat ze het bij die twaalf zouden zouden houden.

Opvallend genoeg dragen alle broertjes en zusjes - vijf zonen en acht dochters - allemaal een naam met dezelfde vier letters. Het begon vijftien jaar geleden met Alex, die vernoemd werd naar de stiefvader van Marino. Een jaar later werd Axel geboren en daarop besloten de ouders om diezelfde vier letters te blijven gebruiken. Na Alex en Axel volgden Xela (13), Lexa (12), Xael (11), Xeal (9), Exla (7), Leax (6), Xale (4), Elax (3), Alxe (2), Laex (1) en nu dus Laxe. Het jongetje werd op 16 maart geboren in het Jan Iepermanziekenhuis in Ieper en stelt het goed.

Emma wordt geboren. Emilie Janssens is de moeder, Tim Peeters Vandamme de vader. De ouders hebben dan de keuze tussen welke namen?

Emma wordt geboren. Emilie Janssens is de moeder. Bij de geboorte staat er geen vaderschap vast. Tim Peeters Vandamme erkent Emma drie maanden later. Wat gebeurt er met haar naam?

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Ouderlijk gezag**
  - Het recht op persoonlijk contact (‘bezoekruimte’ binnen CAW).
  - Het gezag over de persoon

    - het recht van bewaring en zorg (dagdagelijkse opvoeding)

    - het beslissingsrecht m.b.t. de fundamentele zaken
  - Vertegenwoordiging van (handelingsonbekwaam) kind
  - Plicht tot levensonderhoud
    - Studie?
  - Wederzijds plicht tot respect

Andreas, een jongen van 13, komt bij het JAC. Als getuigen van Jehova nemen zijn ouders intensief deel aan allerlei godsdienstige activiteiten. Andreas gaat met z’n ouders mee, maar voelt zich bij de religieuze samenkomsten steeds minder op z’n gemak. Heeft Andreas als 13-jarige het recht om zelf over zijn godsdienst te beslissen?

Ken is 22 en woont nog thuis bij zijn mama, stiefpapa en halfbroer. Er zijn al jaren conflicten thuis. Ken voelt zich benadeeld en niet geapprecieerd, ook niet door zijn mama. Nu heeft mama er mee gedreigd hem buiten te zetten. Ken ziet dit zelf ook als de beste oplossing, maar wil graag nog een jaar thuis blijven om in die periode nog wat geld te verdienen, zodat hij financiële zekerheid heeft als hij zonder werk valt.

Ken heeft hier veel vragen bij. Kan mama mij zomaar buiten zetten? Hoe verloopt dat dan? Houdt de rechter ook rekening met mijn verhaal? Als mama een advocaat neemt en wint, kunnen de gerechtskosten dan op mij verhaald worden?

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Ouderlijk gezag**
  - Door beide ouders
  - Vermoeden van instemming
  - Pleegzorg?
- **Indien ouders overleden/onmogelijk ouderlijk gezag uit te oefenen**
  - Voogd aangesteld door vrederechter
  - Meestal iemand van de familie
  - Neemt beslissingen, maar staat niet in voor levensonderhoud

Ten aanzien van Fien werd op vraag van beide ouders co-ouderschap voorzien, gekoppeld aan een beurtelings verblijf bij beide ouders. Omdat Fien haar ouders nogal ver van elkaar gaan wonen zijn, zorgt dit systeem voor enkele praktische problemen m.b.t. het naar school gaan. Daarom kwamen Fien haar ouders overeen om Fien de ene week in te schrijven op een school in de buurt van moeder haar verblijfplaats, de andere week op een school in de buurt van vader zijn verblijfplaats. Maar kan dit wel?

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Ontzetting uit ouderlijk gezag**
  - Door jeugdrechter
    - ➢ vader of moeder is veroordeeld voor een feit gepleegd op of met behulp van een van de kinderen
    - ➢ vader of moeder brengt de gezondheid/veiligheid/zedelijkheid van het kind in gevaar door slechte behandeling, misbruik van gezag, erge nalatigheid of slecht gedrag (vb vader vermoordt moeder)
    - ➢ vader of moeder huwt met een persoon die reeds ontzet is uit ouderlijk gezag over de eigen kinderen.
  - Volledig of gedeeltelijk
  - Onderhoudsplicht blijft bestaan
  - Vermeld in strafregister

V Afstamming en ouderlijk gezag

- **Wat bij vrijwillige jeugdhulp?**
  - "informed constent"
    - Door ouders
    - Door 'oordeelsbekwame minderjarige"

V Afstamming en ouderlijk gezag

Meisje van 15 jaar wil binnen de leefgroep niet begeleid worden door een man om wille van religieuze redenen.

VI Zelfbeschikking:

1. Beschermingsstatuten
2. Medische beslissingen-informed consent
3. Euthanasie
4. Abortus
5. Dwang in de zorg?
6. Gedwongen opname

VI Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- Minderjarigen – ouderlijk gezag
  - Zie hierboven
- Meerderjarigen
  - Zijn in principe handelingsbekwaam
    - =zelf uitoefene van rechten & plichten
  - Maar wat bij mentale beperking, alcohol- of gokverslaving, psychose....
    - Rechter kan handelingsonbekwaam verklaren
      - Volledig of gedeeltelijk

VI Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- Meerderjarige ‘wilsonbekwamen’
  - Bewindvoerder door vrederechter
    - Over goederen en/of de persoon
    - vrederechter bepaalt lijst
    - Hoogstpersoonlijk handelingen
      - door persoon zelf
      - bv. toestemming tot sterilisatie
    - Voorkeur aan bijstandsregime
      - =samen met handelingsonbekwame persoon optreden

V Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- Personen met een ernstige verstandelijke handicap kregen het statuut **verlengd minderjarige**. Hierbij bleven de ouders hun **ouderlijk gezag** uitoefenen. Vielen beide ouders weg, dan werd er een voogd aangesteld.
- Nu beslist de vrederechter over de **bewindvoering**. Op die manier wordt er meer op maat van de persoon gewerkt.

VI Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- Vroeger ging men ervan uit dat iemand met een verstandelijke handicap niets kon en bepaalde men wat er wel werd toegestaan. Nu gaat men er van uit dat die persoon alles kan en dat de vrederechter moet bepalen wat niet mogelijk is.
- Daarnaast kan je de bewindvoering opsplitsen: een bewindvoerder voor de goederen en een voor de persoon. Bij die laatste beslist de bewindvoerder over persoonlijke zaken zoals de verblijfsplaats en het recht om te trouwen.

VI Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- https://www.youtube.com/watch?v=M1jPp82EWGM

- https://www.youtube.com/watch?v=3q7Qx2JQ0Go

VI Zelfbeschikking
1. Beschermingsstatuten

- Wie kan dit vragen?
  - Hoe? Waar?
- Wie kan dit zijn?
  - Vergoeding?
  - Controle?
- Zijn er alternatieven voor bv dementerenden?

VI Zelfbeschikking
2. Informed consent

- Recht op zelfbeschikking=
  - **instemming in medische zorgen**
  - 'informed consent'
  - = stilzwijgend of uitdrukkelijk geïnformeerd toestemming geven voor medische zorg
  - 'informed refusal'
    - ➢ Zelfbeschikkingsrecht

VI Zelfbeschikking
2. Informed consent

- Recht op instemming in medische zorgen
  - Wat bij mensen die de ‘verkeerde’ beslissing nemen?
  - Wat bij mensen die op spoed buiten bewustzijn worden binnen gebracht?
    - Veronderstelde instemming / nood breekt wet
    - DNR tatoo?

VI Zelfbeschikking
2. Informed consent

- Recht op instemming in medische zorgen
  - Wat bij minderjarigen?
    - Wat bij getuigen van Jehova die bloed weigeren tijdens operatie kind?
    - Wat bij een 16 jarig meisje dat de pil komt vragen?
    - De vader van Vincent, 14 jaar, vraagt aan zijn huisarts om Vincent te controleren op druggebruik. Kan de huisarts dergelijke test echter wel uitvoeren zonder medeweten of toestemming van Vincent?

VI Zelfbeschikking
2. Informed consent

- Recht op instemming in medische zorgen
  - patiënt: wordt vertegenwoordigd door
    - Vertegenwoordiger (aangesteld door patiënt)
    - Geen aangestelde vertegenwoordiger
      - 1. Samenwonende partner
      - 2. Meerderjarig kind
      - 3. Een ouder
      - 4. Een meerderjarige broer of zus
      - 5. Arts: indien geen vertegenwoordiger of conflict

VI Zelfbeschikking
2. Informed consent

- Recht op instemming in medische zorgen
  - Kan je zelf op voorhand beslissingen nemen?

  = wilsverklaring
  - DNRcode
  - Psychiatrie 'crisisplannen'
  - Probleem in 'dringende' situaties

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

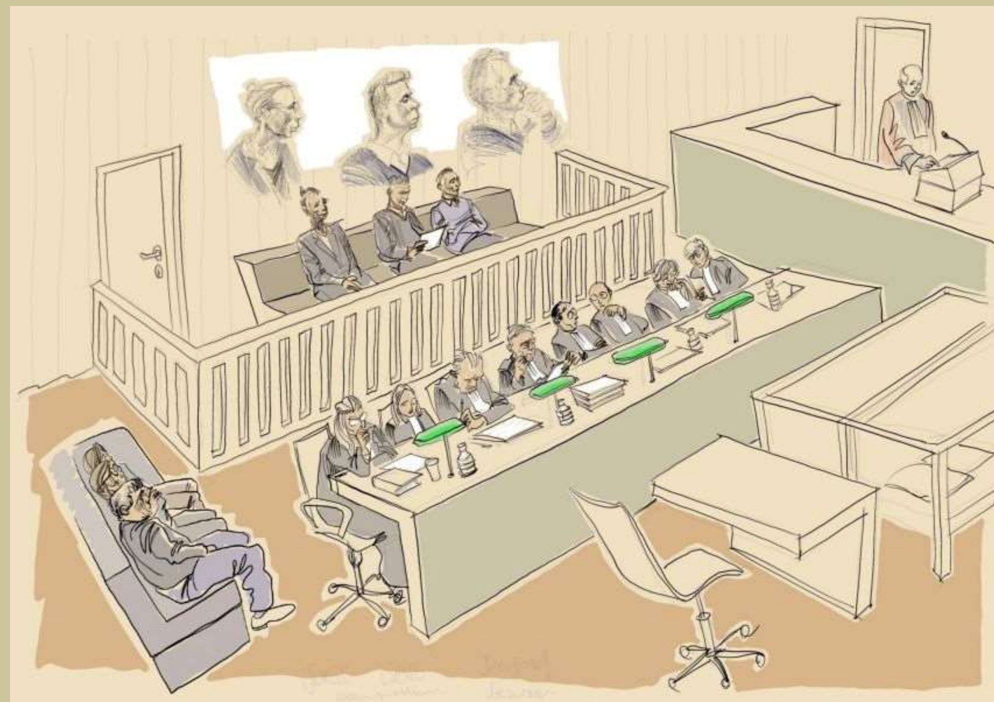
- Recht op zelfbeschikking = recht op sterven?
- Euthanasie
  - 1) Via verzoek op dit moment
    - Van een meerderjarige
    - Van een minderjarige?
  - 2) Via wilsverklaring op voorhand

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie
  - 1) Via verzoek
    - Van een meerderjarige
      - **Verzoek**
        - Bewust!
        - Vrijwillig (geen druk) en herhaald
      - **Medische toestand**
        - ondraaglijk fysiek of psychisch lijden
        - t.g.v. ernstige en ongeneeslijke aandoening
        - Dus niet noodzakelijk terminaal

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

Drie beschuldigde artsen vrijgesproken op euthanasieproces in Gent (2020)

https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/01/08/euthanasie-bij-psychisch-lijden-wanneer-kan-het-hoe-gaat-het-i/

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie
  - 1) Via verzoek
    - Van een minderjarige
      - **Oordeelsbekwame** minderjarige:
        - beoordeeld door behandelend arts
        - + schriftelijk advies jeugd- en kinderpsychiater of psycholoog
      - Alleen **fysiek** lijden
      - Alleen **terminale** patiënt
      - **Schriftelijke toestemming** ouders/voogd

      - DUS NOOIT op verzoek van ouders voor terminale baby's

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Zes op de tien Vlaamse neonatologen ijveren voor een wet die het mogelijk maakt actief het leven van pasgeboren baby’s te beëindigen, als er sprake is van ondraaglijk lijden. Nu kunnen ze daarvoor nog vervolgd worden voor kindermoord, wat zorgt voor een angstcultuur onder artsen en een nodeloze lijdensweg voor ouders. “Het is onmenselijk om een baby zo goed en kwaad als mogelijk te ondersteunen tot hij uiteindelijk zelf sterft”, getuigt een anonieme arts.
- In Nederland kan het wel
- Studie VUB – doodzieke baby's:
  75% kreeg levensverkortende behandeling; 7% ervan kreeg dodelijk middel toegediend

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie
  - 2) Via **wilsverklaring**?
    - Enkel voor meerderjarige patiënten
    - Enkel voor onomkeerbare coma

  - Dementerenden?
  - https://www.youtube.com/watch?v=JIYIEOM2r0 0

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie
  - Enkel door een arts
    - Thuisverpleegkundige?
  - Enkel indien aan de voorwaarden is voldaan
    - Vrouw in WZC?

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie
- ANTWERPEN -- Een verpleegster van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA) in Edegem kon het lijden van haar 72-jarige tante niet meer aanzien en diende de vrouw op eigen houtje een dodelijke injectie toe. Toen de directie dit vernam, werd de verpleegster op staande voet ontslagen. Het dossier werd aan het parket overgemaakt, dat de vrouw en haar ouders gaat vervolgen voor moord.

Het parket van Luik is een gerechtelijk onderzoek gestart tegen een dokter en twee verpleegsters voor de dood van een terminale patiënte in maart 2022. Ze zou zijn verstikt met een kussen.

De 35-jarige dame leed sinds eind 2021 aan een ongeneeslijke kanker, en na een ziekenhuisbehandeling werd ze thuis verder medisch opgevolgd. In maart 2022 was haar situatie zodanig verslechterd dat ze hulp vroeg om te sterven. Maar volgens de kranten verliep de procedure slecht voorbereid en rommelig, en werd uiteindelijk een kussen gebruikt om de vrouw te doden. Uit de autopsie bleek dat er sporen waren van verstikking.

De partner en dochter van de vrouw stelden zich burgerlijke partij. Zij waren zelf niet in de kamer aanwezig, maar getuigen wel over een vreemde situatie. Er was veel commotie en ze zouden de patiënt hebben horen schreeuwen.

VI Zelfbeschikking
3. Sterven/euthanasie

- Euthanasie

  - Pano-reportage “onrust over euthanasie”
  - https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/09/30/pano-onrust-om-euthanasie/

HOE GAAN DE ZAKEN?
PFF...
VEEL KLANTEN VERLOREN AAN EUTHANASIE
LECTRR

183

VI Zelfbeschikking
4. Abortus

- Recht op zelfbeschikking = recht op abortus?
  - Zelfbeschikking als “baas in eigen buik” of “recht op leven”
  - Zelfbeschikking vs recht van de ‘vader’

  - Grens van 12 weken
  - Enkel door een arts
  - Geen plicht van de arts (doorverwijzen)

VI Zelfbeschikking
4. Abortus

- Abortus
  - VOOR 12 weken
    - Vrouw verzoekt om abortus
    - schriftelijke toestemming op dag van ingreep

VI Zelfbeschikking
4. Abortus

- Abortus
  - NA 12 weken
    - Medische reden:
      - ernstig gevaar voor gezondheid van vrouw OF
      - foetus lijdt aan ernstige & ongeneeslijke ziekte
      - 2e arts moet advies geven
    - Geen uiterste termijn !

VI Zelfbeschikking
4. Abortus

- 500 Belgische vrouwen per jaar naar Nederland voor abortus
- 12 (B) vs 24 (Ndl) weken
- Verlenging naar 18 weken?

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

- Mag je een gast uit de leefgroep fouilleren?
- Mag je een gast uit de leefgroep in afzondering plaatsen?
- Mag je een gast uit de leefgroep fixeren?

HLN NIEUWS ABONNEREN LOGIN

Binnenland Buitenland VTM Nieuws

© Benny Proot / ZorginBeeld / Frank Muller

HLN ONDERZOEK. Platspuiten en vastbinden: meer dan de helft van de Orpea-rusthuizen berooft bewoners onwettig van hun vrijheid. “Mensonwaardig, die Zweedse gordels”

Bejaarden die opgesloten, vastgebonden of platgespoten worden. Beschimmeld brood, gaten in het plafond en onveilige

van de Orpea-rusthuizen berooft bewoners onwettig van hun vrijheid. “Mensonwaardig, die Zweedse gordels”

Bejaarden die opgesloten, vastgebonden of platgespoten worden. Beschimmeld brood, gaten in het plafond en onveilige
traphallen. De onderzoekscel van ‘VTM NIEUWS’ en ‘Het Laatste Nieuws’ lichtte alle 23 woonzorgcentra van de Franse luxerusthuizengroep Orpea door. Het resultaat is niet alleen grimmig: er lijkt ook een systematiek achter te zitten.

Jonas Muylaert 14-03-23, 06:00

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

- Kan de politie de kamer van een van de gasten doorzoeken?
- Kan politie overgaan tot fouillering?

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

- **Kan de politie een minderjarige boeien?**
  - enkel bij overbrenging na jeugddelict (dus niet bij VOS!) & bij gerechtelijke vrijheidsbeneming (= aanouding)
  - EN er is sprake van
    - verzet of geweld.
    - een acuut ontvluchtingsgevaar.
    - de minderjarige vormt een gevaar voor zichzelf, de politie of derden.
    - een acuut gevaar dat de minderjarige zal trachten bewijzen te vernietigen.
  - Zo kort mogelijk

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

We hebben vernomen van een van de andere jongeren uit de leefgroep dat Mike (15 jaar) dealt en een grote hoeveelheid cannabis op zijn kamer heeft. We willen zijn kamer controleren.

De ouders van Mike hebben toestemming gegeven aan de begeleiders om wekelijks de kamer van Mike te controleren. Op een bepaalde dag zegt Mike dat hij hier niet langer mee akkoord is.

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

Staf (16) zit in een door de jeugdrechter opgelegde maatregel (drugproject). Staf verblijft in een voorziening en ook de school is op de hoogte gebracht. De school wil wekelijks een urinestaal afnemen van Staf en ook de voorziening denkt na over een dergelijke afspraak. Kan dit?

VI Zelfbeschikking
5. Dwang?

- Recht op zelfbeschikking vs dwang in de zorg
- Geen wet rond dwang
- Dus enkel
  - met toestemming of
  - in 'noodtoestand'
    - Dreigend gevaar voor gezondheid of veiligheid van cliënt of anderen
    - Geen andere optie

  - Steeds goed in dossier schrijven
  - Niet langer dan nodig
  - Geen straf!

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- Zelfbeschikking vs. Gedwongen opname

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- Toepassingsgebied
  - ernstige psychische problemen – **geestesziekte***
  - **ernstig gevaar** voor eigen gezondheid **en** veiligheid of ernstige bedreiging voor andermans leven of integriteit
  - **geen andere** geschikte behandeling voor handen (vrijwillige zorg geweigerd of ontbreekt)
- Door een **rechter**
  - vrederechter: meerderjarigen (97%)
  - jeugdrechter: minderjarigen (3%)

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- Verschil met **interneren**

Kim De Gelder zit in psychiatrie en is in 15 jaar nauwelijks veranderd: "Risico dat hij herbegint is te groot"

Vijftien jaar na zijn gruwelijke aanslag in kinderdagverblijf Fabeltjesland, verblijft Kim De Gelder (35) niet langer in de gevangenis, maar in de psychiatrie. Eigenlijk is hij sindsdien nauwelijks veranderd, zegt zijn advocaat Jaak Haentjens. "Apathisch, niet constructief en niet verbonden met de wereld: hij gedraagt zich nog net zoals toen."

Evi De Witte 23-01-24, 06:00

Kim De Gelder tijdens het assisenproces in 2013. © BELGA

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- Procedure
  - 1) Gewone procedure
  - 2) Spoedprocedure

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- Procedure
  - 1) Gewone procedure
    - Verzoekschrift bij vrederechter door belanghebbende
    - Met medisch verslag
    - Vrederechter ziet zieke en beslist binnen de 10 dagen
      - 40 dagen observatie
      - Nadien max. 2 jaar (steeds verlengbaar)

VI Zelfbeschikking
6. Gedwongen opname

- 2) Spoedprocedure
  - Procureur des Konings
  - Via verzoeker of uit zichzelf
  - Onmiddellijke beslissing
  - Nadien met vrederechter binnen 48 uur
    - Probleem vb bij alcoholverslaving?
    - 40 dagen observatie
    - Nadien max. 2 jaar (steeds verlengbaar)
    - Einde: psychiater

- https://www.goplay.be/video/het-parket/het-parket-s2/het-parket-s2-aflevering-4 (30m en 36m)

- https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/11/10/forse-stijging-van-gedwongen-opnames-in-de-psychiatrie--37-proce/

- In een gezin
- https://www.opzgeel.be/nl/gezinsverpleging

VII Sociaal-juridisch kader

VII Sociaal-juridisch kader

Zelfstudie via ingesproken slides + actua

1. Arbeidsrecht
2. Sociale zekerheid
3. Sociale bijstand
4. Vlaamse Sociale Bescherming
5. VAPH

Opmerking: de bedragen zijn in 2024 opnieuw verhoogd, dus de bedragen in de slides zijn niet de meest actuele bedragen (wel ongeveer)

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Waar of niet waar
  - Je mag liegen over je diploma tijdens een sollicitatiegesprek
  - Je werkgever mag liegen over het soort werk
  - Je loon moet niet op voorhand bepaald zijn
  - Er bestaan onder- en bovengrenzen op loon
  - Een minderjarige kan een arbeidsovereenkomst sluiten

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Mag een werkgever in een sollicitatiegesprek vragen naar
  - Leeftijd
  - Zwangerschap
  - Ziekte
- Mag een werkgever een sollicitant googlen?

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

Wat bij discriminatie?

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- discriminatiecriteria:
  - Geslacht
  - nationaliteit, afstamming, huidskleur afkomst
  - handicap en gezondheidstoestan
  - Geloof
  - seksuele geaardheid
  - leeftijd
  - politieke overtuiging
  - syndicale overtuiging
  - fysieke of genetische eigenschap
  - sociale afkomst
  - taal

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht?

- Discriminatie
  - Tot 6000 euro boete
  - Schadevergoeding 6 maanden loon

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Wie is student?
  - Leeftijd?
- Studentenarbeid: 600 uur per jaar
  - Mag je meer dan 600 uur werken?
  - Mag je gelijk wanneer die 600 uur presteren?
  - Mag je bij meerdere werkgevers werken als jobstudent?
  - Mag een afgestudeerde student een studentenjob doen?

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Verschil met ‘gewone’ arbeid?
  - Minder sociale bijdragen
    - Goedkopere werkkracht voor werkgever
    - Student houdt netto meer over
  - Pas op voor fiscale gevolgen!
  - Pas op voor gevolgen kinderbijslag
    - Geen probleem onder 600 uur
    - +80u/maand

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Kan je nog een studentenjob doen na je studies?
- Verschil jobstudent – werkstudent?
- Bouwt een student pensioen op?
- Kan een student worden ontslagen?
- Kan de student zelf onstlag nemen?

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

Duur contract	Opzeg WG	opzeg WN
<= 1 maand	3 dagen	1 dag
> 1 maand	7 dagen	3 dagen

Start maandag van volgende week

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Einde van de arbeidsovereenkomst
- Ontslag
  - Met vermelding van
    - Begindatum, duur opzegperiode en handtekening
    - Wanneer start opzeg?

WERKNEMER

- Ondertekend WG
  - Aangetekend
  - Deurwaarder

WERKGEVER

- Aangetekend
- Deurwaarder

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

Opzegtermijnen bij opzeg door werknemer

- 0 tot 3 maanden	1 week
- 3 tot 6 maanden	2 weken
- 6 tot 12 maanden	3 weken
- 12 tot 18 maanden	4 weken
- 18 tot 24 maanden	5 weken
- 2 tot 4 jaar	6 weken
- 4 tot 5 jaar	7 weken
- 5 tot 6 jaar	9 weken
- 6 tot 7 jaar	10 weken
- 7 tot 8 jaar	12 weken
- meer dan 8 jaar	13 weken

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

Opzegtermijnen bij opzeg door werkgever

- 0 tot 3 maanden	1 week
- 3 tot 4 maanden	3 weken
- 4 tot 5 maanden	4 weken
- 5 tot 6 maanden	5 weken
- 6 tot 9 maanden	6 weken
- 9 tot 12 maanden	7 weken
- 12 tot 15 maanden	8 weken
- 15 tot 18 maanden	9 weken
- 18 tot 21 maanden	10 weken
- 21 tot 24 maanden	11 weken
- 2 tot 3 jaar	12 weken
- 3 tot 4 jaar	13 weken
- 4 tot 5 jaar	15 weken
- 5 tot 6 jaar	18 weken
- …	

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

Tegenopzeg

Anciënniteit werknemer	Tegenopzeg
0 < 3 maanden	1 week
3 < 6 maanden	2 weken
6 < 12 maanden	3 weken
12 maanden en meer	4 weken

VI. Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- Tijdens de opzegperiode heeft de werknemer het recht om twee halve dagen per week afwezig te zijn, met behoud van loon, om nieuw werk te zoeken.
- Motiveringsplicht: ontslag verantwoorden
- Wat als ontslag zonder opzegperiode?
- Wat is ontslag om dringende redenen?

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- diefstal en fraude
- geweld en agressie
- Meermaals onwettige afwezigheid
- Dronkenschap
- Een opzettelijke professionele fout.
- Bedreigen van de werkgever met de dood
- Ernstige beroepsfouten, zoals schending beroepsgeheim, discretieplicht, een concurrerende activiteit
- ongewenst seksueel gedrag
- vervreemden of misbruiken van informatie
- Een strafrechtelijke veroordeling die invloed heeft op de werkrelatie

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- De werkgever kan werkneemster ontslaan voor het dragen van een hoofddoek?
  - Ontslagen moslima krijgt 6 maanden loon van Hema

VII Sociaal-juridisch kader
1. Arbeidsrecht

- De werkgever kan een werkneemster ontslaan op basis van haar facebook berichten?

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid

- Inleiding sociale zekerheid
- Sociale zekerheid
    - Arbeidsongeschiktheid
    - Arbeidsongevallen
    - Werkloosheid
    - Gezondheidzorg
    - Groeipakket

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - inleiding

"Vlaming heeft geen medelijden met rokers en drinkers"

Met wie willen we nog solidair zijn?

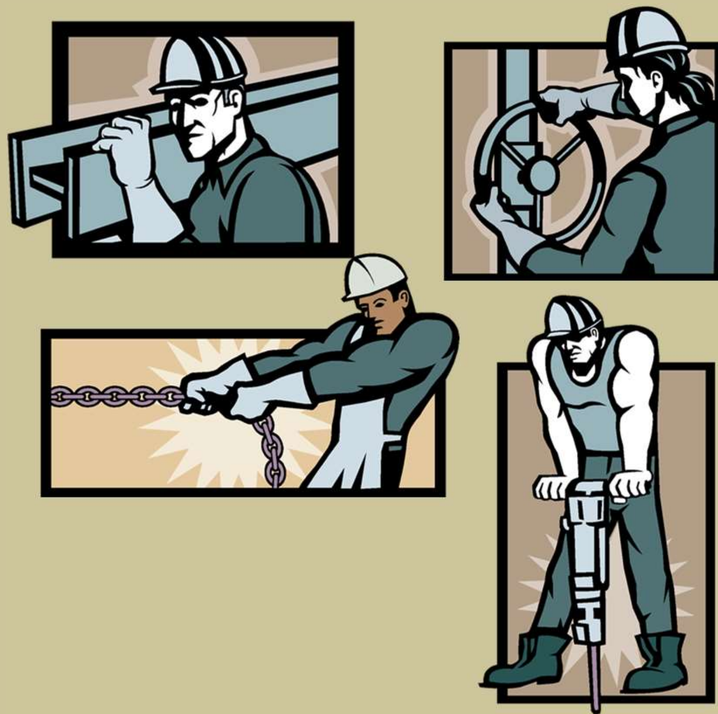

VOOR FAMILIE DE JONG
sociale zekerheid

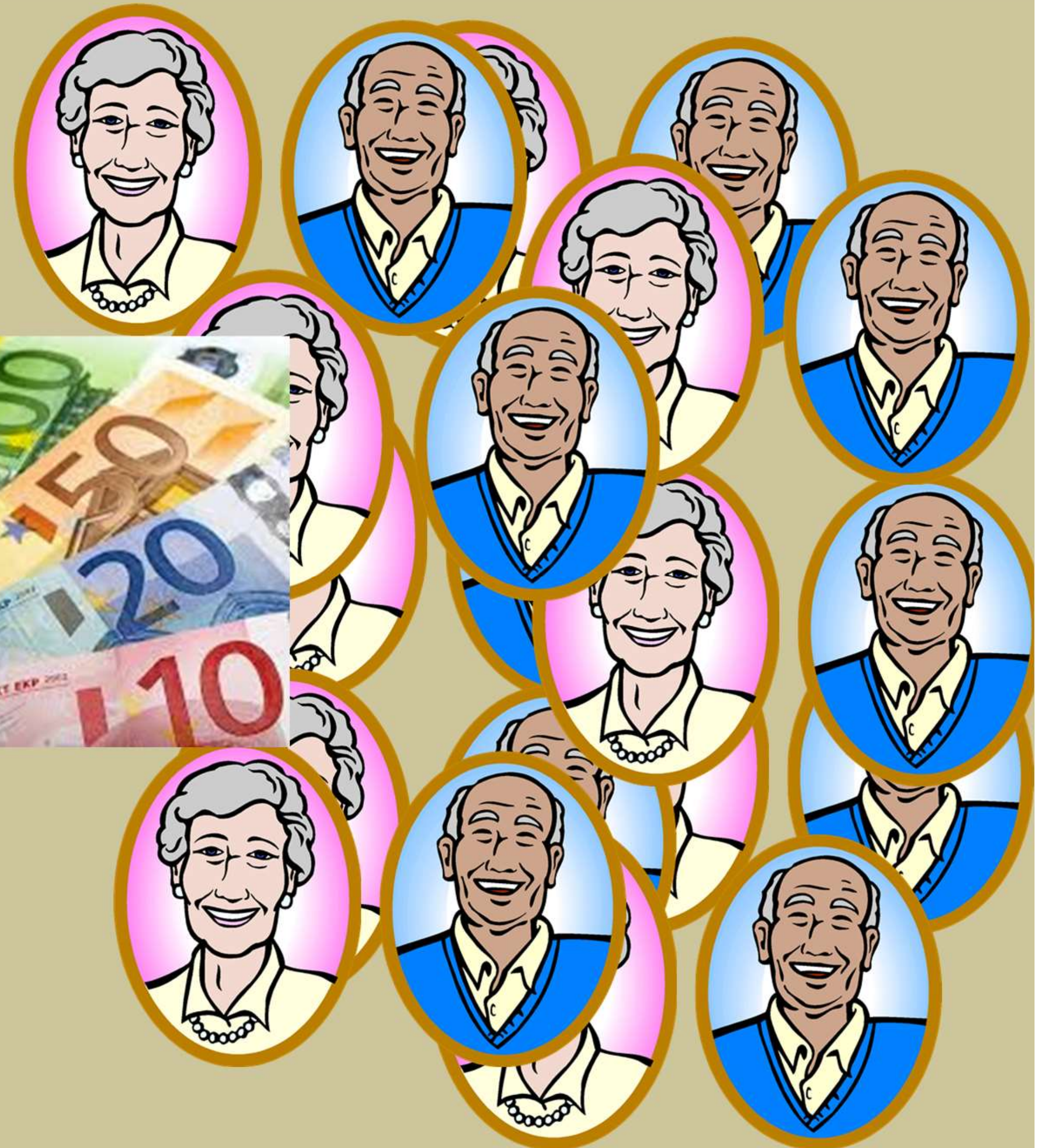
VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - inleiding

- Socialezekerheidsbijdragen
  - Bijdragen
    - ➢ Werkgeversbijdragen (20 %)
    - ➢ Werknemersbijdragen (13 %)
- Doorgestort door de werkgever
  - Geïnd door de RSZ en verdeeld onder de sectoren
- Verplicht systeem!

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - inleiding

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekte

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekte

Je bent ziek en kan niet gaan werken

- 1e maand (bediende)/2weken (arbeider): gewaarborgd loon door de werkgever
- Nadien ziekteverzekering:

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekte

- **Ziekteverzekering**
  - Betaald door ziekenfonds
  - Arbeidsongeschiktheid (= 1ste jaar)
    - 60% x loon
  - Invaliditeit (= Na 12 maanden ziekte)
    - % afhankelijk van gezinstoestand (65/55/40%)
    - Strengere beoordeling 'ziek' zijn
    - = NIET een blijvend letsel!!!

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

- Voor werknemers & stagiairs!
- Gewoon arbeidsongeval =
  - Ongeval
  - Verband met de arbeid
    - Wat bij rustpauzes?
    - Wat bij zendingen?
  - Fout geen probleem, opzet wel!

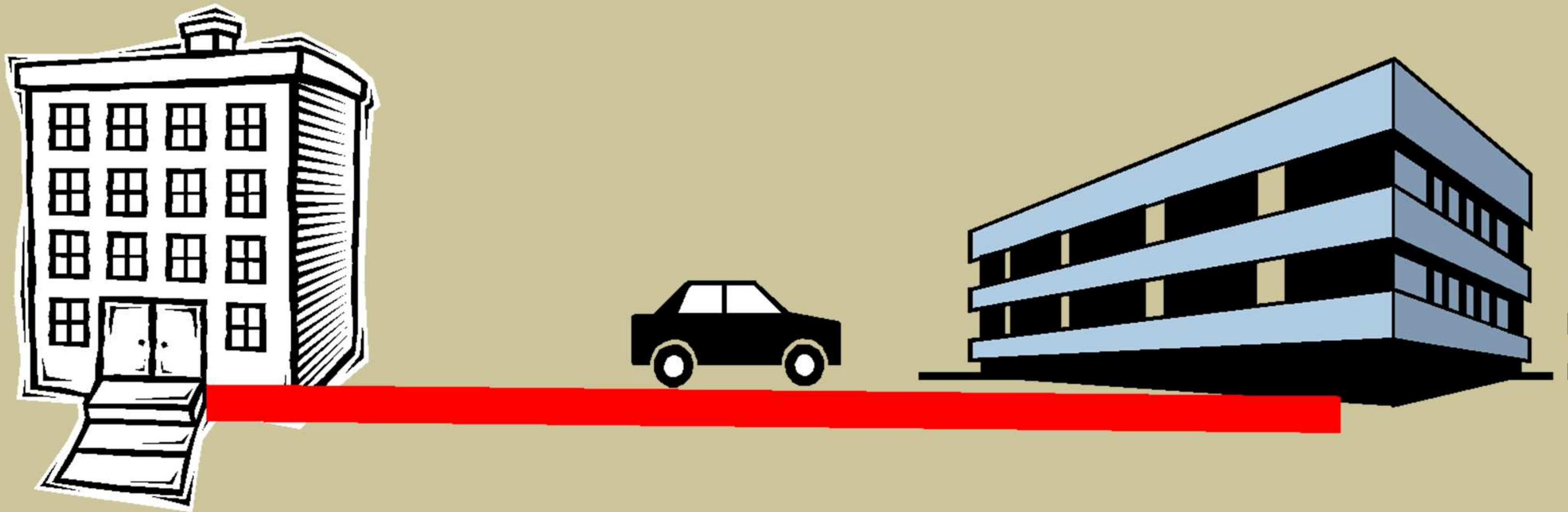
Geen arbeidsongeval - verwonding tijdens seks onder werktijd

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

- Een van de jongeren slaat je; drie dagen later heb je last aan je oog
- Een van de jongeren pleegt zelfmoord na een aanvaring met jou; twee maanden later krijg je een hartaanval (het geval heeft je niet losgelaten)
- Je bril valt stuk bij het opnemen van een van de kinderen in de voorziening
- Been breken in een ongeluk met de auto op stap met een groep cliënten tijdens stage

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

Verblijfplaats

Arbeidsplaats

- Normaal traject: meest aangewezen weg
- Drempel
- Gelijkstelling arbeidsplaats & arbeidsweg
- Fout is <u>geen probleem</u>

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

- Arbeidsongevallen
  - Gewoon arbeidsongeval
  - Arbeidswegongeval
  - Wraakacties

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Arbeidsongeval

- Medische kosten – volledig betaald
- Arbeidsongeschikt – veel hogere uitkering!
- Overlijden – rente aan nabestaanden

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- http://www.rva.be/
- Recht op een uitkering van de RVA:
  - Wachttijd doorlopen
  - Niet werken
  - Onvrijwillig werkloos zijn
  - Actief op zoek gaan naar werk
  - In België verblijven
  - Jonger dan 65 jaar zijn

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- **Wachttijd doorlopen**
- Koen is na het afstuderen en lang werk zoeken (2 jaar) eindelijk aan de slag. Hij wordt na 6 maanden ontslagen omdat de voorziening de verwachte subsidies niet heeft ontvangen

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- **Niet werken**
  - Ruim
  - Ook niet huis verbouwen

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- **Onvrijwillig werkloos zijn**
  - Niet zelf ontslag nemen
  - Niet worden ontslagen owv fout
  - Niet een passende job weigeren als werkzoekende
    - Beroepsgeschiktheid
    - Afstand
    - Niet familiale omstandigheden
- Sanctie= schorsing

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- http://www.rva.be/
- Recht op een uitkering van de RVA
  - Wachttijd doorlopen
  - Niet werken
  - Onvrijwillig werkloos zijn
  - **Actief op zoek gaan naar werk**
  - **In België verblijven**
  - **Jonger dan 65 jaar zijn**

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

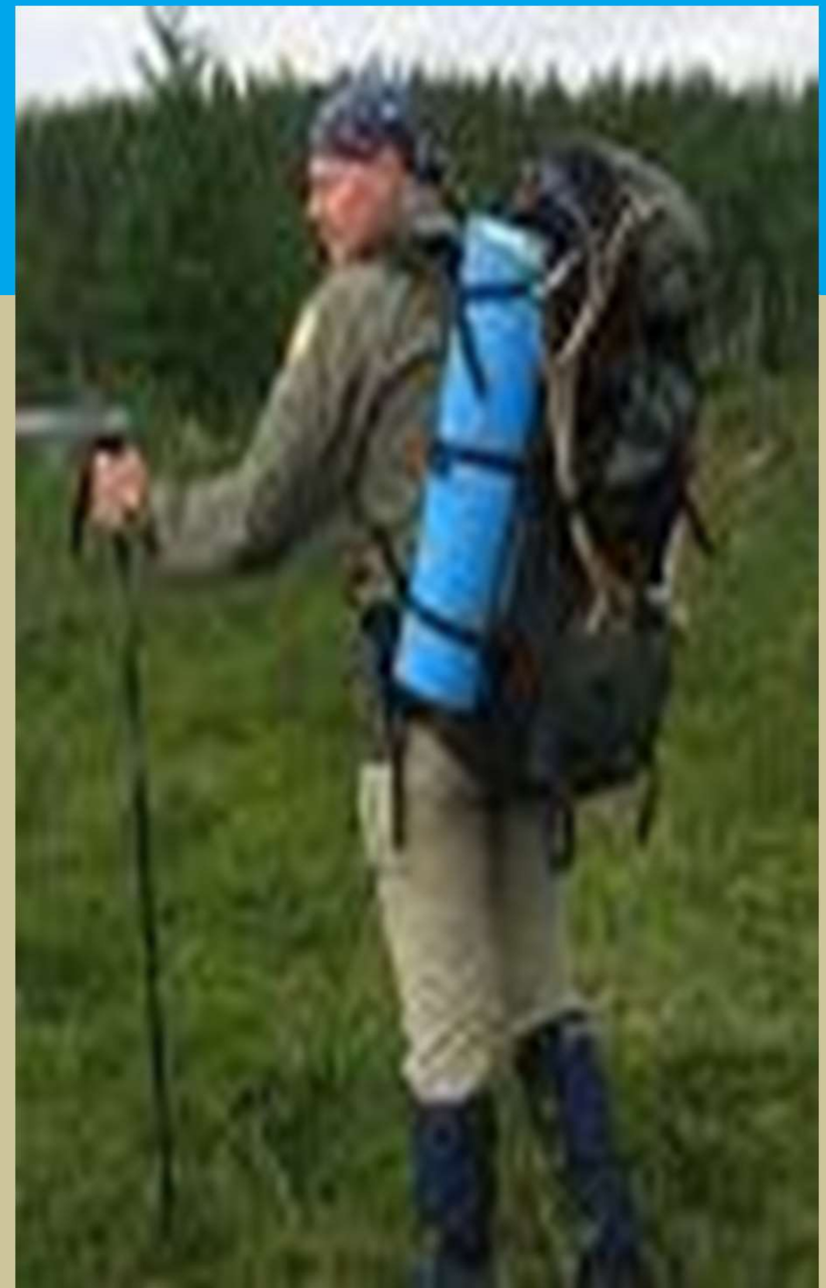
VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- **Verplichte gemeenschapsdienst?**

- **Straatveger moet straten vegen voor uitkering**

VB EN DE WERKLOZEN

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Werkloosheid

- **Schoolverlaters**
  - **Inschakelingsuitkeringen**
    - voorwaarden
      - Stoppen met studeren
      - < 25 jaar zijn
      - 1 jaar werk zoeken
    - Max. 3 jaar inschakelingsuitkering

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

- 4 systemen van gezinsbijslagen
  - Gezinsbijslag - Duitse Gemeenschap
  - Gezinsbijslag – Franse Gemeenschap
  - Gezinsbijslag – Brussel
  - Gezinsbijslag - Vlaanderen
    - = Groeipakket
      - Bekijk de video op www.groeipakket.be

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

- Maandelijkse bijslag per kind
  - Bedrag hangt af van de geboortedatum
    - NA 2018: 175 EUR/kind
    - VOOR 2019
      - bedrag hangt af van rang van kind
      - 100EUR, 185 EUR, 260 EUR
      - Leeftijdsbijslag
    - Wat als kinderen geboren voor en na 2019?

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

- Welke kinderen?
  - Tot 21 jaar: kinderen met beperking
  - Tot 25 jaar: student
    - Studeren
    - Voldoende studiepunten
    - Lessen volgen + examens afleggen
    - Werken?
- Betaald aan wie kind opvoedt

Albert

Paula

20 jaar

Astrid

Filip

Albert

Paula

Astrid

Filip

Albert — Paula

Astrid — Filip

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

- Bovenop het basisbedrag
  - Leeftijdstoeslag (° voor 2019)

  - Zorgtoeslag voor (half)wezen
  - Zorgtoeslag
    voor kinderen met een beperking
  - Sociale toeslag: laag gezinsinkomen

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Gezinsbijslag

- Zorgtoeslag voor beperking
  - Kind met een aandoening
    - met gevolgen voor hemzelf, op vlak van
      - lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid (pijler 1)
      - activiteit en participatie (pijler 2)
    - met gevolgen voor familiale omgeving (pijler 3)

  - punten toegekend per pijler
  - bedrag toeslag hangt af van totaal punten:
    - Tussen 90 en 560 euro per maand

2. Sociale zekerheid – Gezondheidszorg

2. Sociale zekerheid – Gezondheidszorg

I. geneeskundige verstrekkingen

- Geneeskundige hulp & prothesen
- Op nomenclatuur

- Wat wordt NIET terugbetaalbaar
  - Niet op nomenclatuur
  - Remgeld
  - ingrepen met louter esthetisch doel
  - Supplement van niet-geconventioneerde artsen

- Globaal medisch dossier
- Verhoogde tegemoetkoming

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

- **II. Ziekenhuisopname**
  - Het bedrag hangt af van :
    - de keuze van de **kamer**

      "Een pacemaker laten plaatsen kost in een eenpersoonskamer bijna tien keer meer dan in een twee- of meerpersoonskamer"
    - de keuze van de **arts**

Specialisten die patiënten weigeren riskeren sanctie

Sommige specialisten willen patiënten alleen maar behandelen als die kiezen voor een eenpersoonskamer. Een schande, klinkt het bij hun collega's. 'Smijt ze meteen buiten', zegt hartchirurg Pedro Brugada. Minister van Volks-gezondheid Maggie De Block (Open VLD) kan ook niet lachen met die praktijken.

2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

- **I Geneeskundige verstrekkingen**
- **II Ziekenhuisopname**
- **III. Geneesmiddelen**
  - Lijst van Geneesmiddelen
    - remgeld afhankelijk van categorie, op basis van therapeutisch nut

    - Generische geneesmiddelen

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

BRUSSEL - Amper 12 procent van de apothekers geeft klanten met een voorschrift op stofnaam het goedkoopste middel mee. Dat blijkt uit cijfers van de Christelijke Mutualiteit en een onderzoek van Test-Aankoop bij 148 apotheken.

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

- De maximumfactuur
  - maximumplafond op remgelden
  - per gezin en per jaar

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

- Hoe?
  - Terugbetaling
  - Derdebetalersregeling

VII Sociaal-juridisch kader
2. Sociale zekerheid - Ziekteverzekering

"Tandarts licht Riziv op voor 1 miljoen euro "

Een tandarts uit Verviers heeft het Riziv opgelicht voor in totaal één miljoen euro. De man fraudeerde via het derde-betaler-systeem door consultaties aan te rekenen die hij nooit had uitgevoerd.

"Valse blinde moet staat 400.000 euro terugbetalen"

Verschil met onze ziekteverzekering?

https://www.youtube.com/watch?v=QpMMNqzagCk

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Doel
- Financiering (belastingen)
- Vangnet
- Niet afhankelijk van betaalde bijdragen
- Bestaansmiddelenonderzoek

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- OCMW
  - Leefloon
- Tegemoetkomingen voor personen met een handicap

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- OCMW-wet: ‘**elke**’ persoon heeft recht op maatschappelijke integratie

  - Verblijfplaats
  - Legaal in België verblijven
  - Leeftijd
  - Werkbereidheid
  - Onvoldoende bestaansmiddelen

  - Studenten?

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Heeft Jan recht op maatschappelijke integratie (en leefloon)?
  - Jan is Belg, woont in Leuven bij zijn ouders, is 15 jaar.
  - Jan is 28 jaar en woont in Nederland (aan de grens) en zoekt werk in België.
  - Jan is 25 jaar en een Soedanees, die illegaal in België is.
  - Jan is 25 jaar en een Syriër en woont in België. Hij heeft aan aanvraag ingediend om erkend te worden als 'erkend vluchteling'.
  - Jan is 25 jaar en een Syriër en woont in België. Hij heeft aan aanvraag ingediend om erkend te worden als 'erkend vluchteling' en die werd ondertussen erkend. Hij is op zoek naar werk.
  - Jan is 25 jaar, alleenstaande, Belg, woont in Leuven en gaat voltijds werken als verpleger, maar komt toch niet toe om al zijn kosten te betalen.

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Jan is 25 jaar, Belg, woont in Leuven en gaat deeltijds werken in een fabriek (20%).
- Jan is 25 jaar, woont in Leuven en is 6 maanden geschorst door de VDAB wegens het feit dat hij niet actief op zoek gaat naar een job. Hij is alleenstaand en heeft dus geen inkomen
- Jan is 55 jaar, woont in Leuven, heeft heel zijn leven gewerkt als verpleger en is ontslagen.
- Jan is 21 jaar, heeft niet gestudeerd en vindt geen werk. Hij heeft ook geen zin om te werken of werk te zoeken. Heeft hij recht op leefloon?
- Jan is 18 jaar, student boekhouden en heeft geen inkomen. Zjin ouders willen niet voor zijn onderhoud betalen. Heeft hij recht op leefloon?

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Samenwonenden: 809 EUR/maand
- Alleenstaanden: 1214 EUR/maand
- Gezinshoofden: 1.640 EUR/maand

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Kan het leefloon, dat werd uitgekeerd aan Jan tijdens zijn studie, teruggevorderd worden van Jan die na zijn studies boekhouden een job vindt en nu dus geen leefloon meer krijgt?
- Kan het leefloon dat twee jaar werd betaald worden teruggevorderd nadat Jan de lotto heeft gewonnen?
- Kan het leefloon, dat werd uitgekeerd aan Jan tijdens zijn studie worden teruggevorderd van zijn ouders?

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Kan het leefloon betaald aan Jan teruggevorderd worden van zijn kinderen, waarvoor hij nooit gezorgd of betaald heeft? Wie beslist dit?
- Kan het leefloon betaald aan Jan (40 jaar), worden teruggevorderd van zijn welstellende ouders?
- Kan het leefloon betaald aan Jan (40 jaar), worden teruggevorderd van zijn welstellende broer?

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

Tegemoetkomingen personen handicap

1 Handicap

- IVT: vermindering verdienvermogen (1/3)
- IT : vermindering of gebrek aan zelfdredzaamheid - Medisch-sociale schaal

2 Leeftijd

- min. 18 j; max. 65 j bij aanvraag

3 Onvoldoende inkomsten

VII Sociaal-juridisch kader
3. Sociale bijstand

- Inkomensvervangende tegemoetkoming
  - Samenwonenden: 809 EUR/maand
  - Alleenstaanden: 1.1214 EUR/maand
  - Gezinshoofden: 1.614 EUR/maand

- Integratietegemoetkoming
  - Cat. I (7-8 ptn): 124 EUR/maand
  - Cat. II (9-11 ptn): 410 EUR/maand
  - Cat. III (12-14 ptn): 653 EUR/maand
  - Cat. IV (15-16 ptn): 949 EUR/maand
  - Cat. V (17-18 ptn): 1.076 EUR/maand

VII Sociaal-juridisch kader
4. Vlaamse Sociale Bescherming

- Vlaamsesocialebescherming.be
  - https://youtu.be/Db5-1JhtUGk
  - Bekijk de verhalen

  https://www.vlaamsesocialebescherming.be/hoe-een-zorgbudget-het-verschil-maakt

VII Sociaal-juridisch kader
4. Vlaamse Sociale Bescherming

- 1. Lidmaatschap
  - Woonplaats & leeftijd
    - Wie in Vlaanderen woont, verplichte aansluiting vanaf het jaar waarin hij de leeftijd van 26 jaar bereikt.
    - Wie in Brussel woont, kan zich vrijwillig aansluiten
  - Aansluiten bij zorgkas (= ziekenfonds)
  - Bijdragen betalen (54 euro)

VII Sociaal-juridisch kader
4. Vlaamse Sociale Bescherming

- Uitkeringen: zorgbudgetten
  - 1/ Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden
    - = tegemoetkoming voor niet-medische kosten aan mensen met langdurig ernstig verminderde zelfredzaamheid.
    - Zowel voor mensen die thuis wonen als in een woonzorgcentrum
    - 130 EUR/maand

VII Sociaal-juridisch kader
4. Vlaamse Sociale Bescherming

- 2/ Zorgbudget voor personen met een handicap
  - Mensen met een erkende beperking
    - Erkend voor 65 jaar
  - met een ondersteuningsnood
  - niet in een voorziening verblijven
  - (nog) geen budget van VAPH

  - Zorgbudget van 300 EUR/maand

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

- 1.- Hulpmiddelen

- Er zijn hulpmiddelen en aanpassingen voor personen met een motorische, visuele, auditieve, communicatieve of cognitieve handicap. De hulpmiddelen en aanpassingen dienen voor verschillende activiteiten:
- activiteiten dagelijks leven
  bijvoorbeeld: een toiletstoel, een leesloep

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

- mobiliteit
  bijvoorbeeld: aanpassingen aan de auto, aanvullende rijlessen om een rijbewijs te behalen of te behouden, een driewieltandem, een witte stok, een blindengeleidehond
- wonen
  bijvoorbeeld: een automatische deuropener, aanpassingen sanitair, een hellingbaan, omgevingsbedieningsapparatuur, een mobiel signaleringssysteem

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

- communicatie
  bijvoorbeeld: computeraanpassingen, een bluetoothgeluidsoverdrachtsysteem, een brailleleesregel, een dynamisch communicatietoestel
- ...

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

- 2. Ondersteuningsbudgetten
  - PAB (minderjarigen)
    - Een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) is een budget dat het VAPH u geeft om de assistentie voor uw kind thuis of op school te organiseren en te financieren. Enkel minderjarigen kunnen een persoonlijke-assistentiebudget aanvragen. De aanvraagprocedure verloopt via de intersectorale toegangspoort.
    - https://www.vaph.be/persoonlijke-budgetten/pab/algemeen

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

- 2. Ondersteuningsbudgetten
  - PVB (meerderjarigen)
    - Het persoonsvolgend budget (PVB) is een budget op maat waarmee u als meerderjarige zorg en ondersteuning kunt kopen. Die zorg en ondersteuning kunt u kopen binnen uw eigen netwerk, bij vrijwilligersorganisaties, bij individuele begeleiders, bij professionele zorgverleners en bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders.
    - https://www.vaph.be/persoonlijke-budgetten/pvb/algemeen

VII Sociaal-juridisch kader
5. VAPH

www.ameliesoenen.be

Getuigenis - Hilde Willems, GRIP vzw .

Een half persoonsvolgend budget… en dan moet je dankbaar zijn?

Simon, bekend uit Down The Road, staat al 5 jaar op de wachtlijst voor een persoonsvolgend budget. Met zo'n budget zou hij de nodige ondersteuning kunnen betalen om onafhankelijker te leven. Net als 1100 andere mensen kreeg hij onlangs echter maar de helft van dit budget. Zijn mama schreef ons

TOT SLOT: HET EXAMEN

ASSOCIATIE K.U.LEUVEN

Het examen

- Gesloten boek examen
  - Open vragen
    - Begrippen
    - Theorie
    - Casus
  - Meerkeuzevragen (zonder giscorrectie)

Het examen

- Te kennen
  - Slides + notities bij de slides
  - Zelfstudie
    - Slides + notities
    - Actua

- Voorbeeldexamenvragen op Toledo